

INDEX a.

Resolutie van het Partijbestuur der C.P.N. tegen de "bronnen van opportunistische en burgerlijk-nationalistische afwijkingen" in de partij	blz. 1
Oproep van het Partijbestuur der C.P.N. tot de arbeiders om door de massa-staking hun loon- en andere eisen af te dwingen	" 1
Manifest der C.P.N. tegen de organisatie "Steun Wettig Gezag"	" 2
Oprichting van een Permanente Overleg-Commissie "Benetra" door samenwerking van Belgische en Nederlandse communistisch gezinde transportarbeiders (8-11-'48)	" 3
De C.P.N. ondersteunt een internationale protestactie tegen een rechtsgeding, dat 17 Januari 1949 in de Ver. Staten begint tegen twaalf leiders van de communistische partij aldaar	" 4
De eerste communistische en andere links-extreme reacties op het ondernemen van de 18-12-'48 begonnen zuiveringsacties in Indonesië ter opheffing van de daar uitgeoefende terreur	" 4
Motie der C.P.N.-Fractie, waarin aangedrongen wordt, dat de Nederlandse strijdkrachten in Indonesië het vuren staken, door de Tweede Kamer verworpen	" 5
Commentaar van Radio-Moskou inzake het jongste gebeuren in Indonesië	" 5
Protesten van E.V.O., A.N.J.V., O.P.S.J., "Nederland-U.S.S.R." en andere communistische hulp- en mantelorganisaties tegen het optreden van Nederland in Indonesië	en " 7
Derde circulaire van het zg. "Nederlands Communistisch Comité", waarin een gevecht op twee fronten wordt aangekondigd	" 8
De vrijspraak van Ratio Koster en de reacties in het communistische kamp	t/m " 13
De "Perhimpoenan Indonesia" wenst na de overwinning in de zaak-Ratio verdere actie "tegen de koloniale terreur"	en " 10
C.P.N.-campagne aangekondigd ten behoeve van "de onbekende Ratio's"	" 10
Het A.N.J.V. over de consequenties van de vrijspraak van de dienstplichtige soldaat Ratio Koster	" 11
De Wereldfederatie van Democratische Jeugd (W.F.D.Y.) als Communistische Jeugdinternationale	" 14
De A.N.J.V.-brochure "Kanonnen hebben niet het laatste woord" ondersteunt de zg. ontwapenings- en vredespolitiek der U.S.S.R.	" 14

INDEX b.

Het A.N.J.V. ondersteunt in toenemende mate het politieke en sociaal-economische beleid der C.P.N.	blz.15
Het 14-daags orgaan voor militairen "Op de plaats...rust!" verschijnt niet meer; soldatenbelangen worden thans meer dan voorheen behandeld in het A.N.J.V.-maandblad "Eén"	" 16
Het militair adviesbureau van het A.N.J.V.	" 16
Oprichting van de "Nederlandse Pioniersbond", aangesloten bij het A.N.J.V.	" 17
De propaganda-brigades van het A.N.J.V.. Sedert September 1948 verschijnt voor deze brigades het instructieblad "Het Stuurrad"	" 18
Congres der Internationale Federatie van Democratische Vrouwen (F.D.I.F.) te Boedapest; deelneming van de Nederlandse Vrouwen Beweging (N.V.B.)	" 20 en " 21
Petitionnementsactie der N.V.B., op initiatief van de F.D.I.F., o.m. ter ondersteuning van de zg. ontwapeningsvoorstellen van de Sowjet-Unie	" 21
Anti-duurte-petitionnement der Ned. Vrouwen Beweging	" 21
Samenstelling van de dagelijkse leiding van de Centrale Jeugdraad der E.V.C.	" 24
Financiële steun van de E.V.C. aan de Franse stakers in de mijnen	" 26
E.V.C.-actie voor loonsverhoging; gewijzigde tactiek	" 27
Steuncomité's en levensmiddelenzendingen der E.V.C. ten behoeve van de Franse stakers	" 28
Congres van de Algemene Bond van Werkers in de Textiel- en Kledingindustrie (ATEK), aangesloten bij de E.V.C. (17 t/m 20 Nov. '48)	" 29
Vrouwen- en jeugdbelangen in de Eenheids Vak Centrale	" 29
Korte stakingen, "desnoods van twee minuten", bepleit namens het hoofdbestuur der E.V.C.	" 32
Bezwären tegen de tewerkstelling van Italianen in de Nederlandse mijnen	" 35
Comité "Hulp aan Indonesië" te Amsterdam opgericht op communistisch initiatief	" 37
Het communistisch karakter van "Warta Indonesia", orgaan van de "Perhimpunan Indonesia"	" 37
Samenstelling van het "Comité voor Vrede in Indonesië"	" 38

I. COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND.

Het partijbestuur der C.P.N. heeft, in aansluiting op zijn bekende "Open Brief" na de verkiezingsnederlaag van dit jaar, nieuwe strijd aangebonden tegen de "bronnen van opportunistische en burgerlijk-nationalistische afwijkingen". In "De Waarheid" (15-12-'48) werd melding gemaakt van de desbetreffende resolutie, die over de politiek en de naaste taken der partij handelt. Enkele passages daarvan luiden:

"Het Partijbestuur nam met algemene stemmen een resolutie aan, waarin de richtlijnen worden gegeven voor de strijd tegen de resten van de door de partij in het laatste jaar der bezetting en kort daarna gevoerde politiek, die op het ogenblik nog de activiteit der partij belemmeren en de bronnen zijn van opportunistische en burgerlijk-nationalistische afwijkingen".

Uittreksels uit deze resolutie zullen in "De Waarheid" worden gepubliceerd en toegelicht. De resolutie zal tevens in brochurevorm verschijnen en aan alle leden der partij ter hand worden gesteld, ter behandeling in leden-vergaderingen. In de komende maanden zullen in het gehele land districts-conferenties bijeengeroepen worden.

"Het P.B. besloot verder, na een kritische bespreking van het werk op het platteland, het Dag. Bestuur opdracht te geven tot het uitwerken van een nieuw agrarisch program en nieuwe richtlijnen voor het werk op het platteland".

De C.P.N. heeft zich tot heden niet openlijk uitgelaten over haar standpunt t.a.v. de anonieme publicaties van het "Nederlands Communistisch Comité" (zie elders in dit overzicht). De toekomst zal uitwijzen of het P.B. nader zal willen preciseren, wat, en eventueel wie het op het oog heeft met zijn algemene aanduiding van de "bronnen van opportunistische en burgerlijk-nationalistische afwijkingen". Bepaalde aanwijzingen duiden wel in de richting ener mogelijk streng door te voeren zuivering.

"De Waarheid" (14-12-'48) bevatte een uitvoerige verklaring van het P.B. der C.P.N. inzake de toestand in Indonesië onder de kop "Weg met de koloniale oorlog! Weg met Drees!" De kern daarvan was de oproep van het partijbestuur der C.P.N. aan alle democraten en in 't bijzonder de arbeidersklasse om de strijd tegen de regering Drees-Stikker aan te binden, en de onmiddellijke terugroeping van de troepen uit Indonesië te eisen. Het P.B. riep de arbeiders op zich tegen de toenemende verslechteringen van hun levensvoorwaarden te verzetten en door de massastaking hun loon-eisen en andere eisen af te dwingen. De partij riep alle vooruitstrevenden in Nederland op, zich solidair te verklaren met het gemartelde Indonesische volk, om van Hatta en Beel de onmiddellijke stopzetting van alle executies van vrijheidsstrijders te eisen, om de onmiddellijke vrijlating van alle gevangenen Indonesische strijders, die voor de zelfstandigheid en vrijheid van hun land en daarmee ook voor de vernietiging van de Nederlandse en Amerikaanse reactie vechten, te verlangen. Het P.B. legde er de nadruk op, "dat alleen door massa-actie aan de moordpartij in Indonesië, die de zwartste bladzijde in de Nederlandse geschiedenis is geworden, een einde kan worden gemaakt en tevens in ons eigen land de voorwaarden kunnen worden geschapen om het huidige Drees-Stikkerbewind door een democratische regering te vervangen".

De toon, waarin de C.P.N. vooral de laatste weken stelling nam tegen haar belagers en vermeende vijanden werd nog onverzoenlijker dan voorheen. Het in acht nemen van enige reserve liet men meer en meer na. In navolging van de agressieve wijze van optreden der Franse en Belgische zusterpartijen wierpen Paul de Groot en zijn medebestuurders zich ook met verbetenheid op bestrijding van het streven van het Westers blok. Montgomery werd als een belachelijke figuur voorgesteld. De campagne tegen het Marshall-plan duurde voort, waarbij Radio Moskou in haar Nederlandse uitzendingen de agitatie gestaag ondersteunde. In een overzicht d.d. 11-11-1948 over het bevoorrechte baatzuchtige karakter van de Amerikaanse hulp aan Nederland heette het: Molotov heeft het onweerstaanbaar bewijs geleverd, dat de Amerikaanse dollars in de zakken van de kapitalisten verdwijnen. Door Amerika worden incourante artikelen geleverd. Deze heilzame en onbaatzuchtige hulp wordt geprezen door leden van de Tweede Kamer, doch in ruil daarvoor wordt de onafhankelijkheid prijs gegeven, terwijl tevens een verbond met West-Duitsland wordt vereist. De dollars worden voor de bewapening van de West-Europese legers gebruikt. De West-Europese landen zijn in de netten van het Amerikaanse imperialisme verstrikt. De Amerikaanse aalmoezen geven hun vrije toegang in Indonesië en tot bases in Nederland, terwijl Nederland Amerikaanse artikelen moet betrekken. De nieuwe lening dient voor de reconstructie van het leger. Dit is een bedreiging van de vrede, aldus sprak de commentator van de Sowjet-omroep.

Radio Moskou (6-12-'48) suggereerde: "In een geheime "zitting is aan Minister-President Drees door de USA aanbevolen om over te gaan tot stichting van een vrijwillig orgaan van strijd tegen het communisme. De Minister-President zou hiervan dan het hoofd zijn. Dit wapen komt dan ter beschikking van een aparte geheime politie".

In aansluiting daarop deed "De Waarheid" (13-12-'48) in een partij-verklaring een heftige aanval op de organisatie "Steun Wettig Gezag". In een manifest terzake van de C.P.N., luidde het o.m.: "De bedoeling is, dat dit S.W.G., hand in hand met de Duitse Nazi-troepen in een aanvalsoorlog tegen de Sowjet-Unie zou moeten optreden!" Het manifest bevatte voorts: "S.W.G. wil tevens een "Technische Noodhulp" organiseren, een onderkruipersorganisatie, die bestemd is om de arbeiders in de rug aan te vallen, wanneer zij het bestaan van hun gezin door middel van de staking verdedigen". De partij riep alle leden, Waarheidslezers en sympathiserenden op, zich bij de Partij-instanties te melden voor de verspreiding van dit pamflet. Nederland moest, aldus de C.P.N., weer zelfstandig worden, vrij van vreemde inmenging, vrij van geweld en vrees, vrij van nieuwe oorlogsdreiging. In "De Waarheid" van 1-12-'48 werd aan de particuliere organisatie "Steun Wettig Gezag" een hoofdartikel gewijd onder de kop W.A.-1948, met vooral heftige aanvallen op leiding gevende personen van de Partij van de Arbeid. Hetzelfde was het geval met de campagne tegen vooraanstaande N.V.V.-bestuurders, zulks in verband met het recente geding tegen de voormalige N.A.F.-leider Woudenberg.

De Nederlandse arbeidersklasse kan volgens de Waarheid niet lijdzaam toezien. "Tegenover de terroristen van de bourgeoisie zal het vorweer van anti-fascistisch Nederland moe-

"ten komen te staan, georganiseerd in een massabeweging". De voorzitter van de communistische raadsfractie te Zaandam beweerde, dat de instelling "Steun Wettig Gezag" veel geleek op de in de bezettingstijd door Seys Inquart in het leven geroepen "Socialistische Werk-Gemeenschap".

Ten aanzien van de strategische situatie in het Westen zeide Paul de Groot voor een groot gehoor opmerkelijke dingen in Amsterdam (filmavond C.P.N. 9-12-'48). Terwijl Rusland in de Oostelijke zone van Duitsland de daarvoor in aanmerking komende bedrijven volledig ontmantelde, waren het deze bandieten, de oorlogshitlers, die het Roergebied weer tot een wapenfabriek wilden maken, met het doel van hieruit Rusland aan te vallen en zo mogelijk te vernietigen. Daarom nam Rusland de maatregelen tegen de Amerikanen en Engelsen in Berlijn. Berlijn was door de aanwezigheid van deze lieden geworden tot een centrum van oorlogsvoorbereidingen en Rusland zou geen stap terug gaan op de weg om deze lieden uit Berlijn te verdrijven. De genomen maatregelen werkten effectief en al probeerden de anderen door middel van de door hen ingestelde luchtbrug, die meer lucht dan brug was, hieraan te ontkomen, Rusland zou hier overwinnen, aldus de C.P.N.-secretaris.

Juist de situatie in het Roergebied heeft de bijzondere aandacht van de Nederlandse en Belgische communistische partijen. Op Maandag 8-11-'48 werd te Antwerpen besloten tot oprichting van een Permanente Overleg-commissie Benetra, waartoe Belgische en Nederlandse transportarbeiders besloten. In de "Rode Vaan" werd intensieve propaganda gevoerd, vooral voor stakingen bij het eventueel losen van steenkool. De Nederlands-Belgische transitohavens worden waarschijnlijk door de communisten nog steeds beschouwd als kwetsbare punten van hun tegenstanders.

Over het geheel genomen heeft de C.P.N. gedurende de laatste weken een intense werkzaamheid ontplooid, waarbij haar belangstelling, zoals hiervoren aangeduid, zowel op nationale als internationale problemen gespitst was. Deze activiteit ware in vogelvlucht onder te verdelen in de navolgende punten:

1. De uitbreiding van het communisme in Ruslands vazalstaten en vooral de ontwikkeling van de toestand in China, gaven de communisten nieuwe moed en kweekten bij hen de verwachting, dat het communisme binnen afzienbare tijd over het grootste gedeelte van de wereld de macht zal veroveren.
2. De vermindering van de regeringssubsidie op de levensmiddelen, met als gevolg hogere prijzen en de ter compensatie daarvan gegeven één gulden loonsverhoging, bleef voor de communisten een uitverkoren gelegenheid om zich als de voorvechters van de kleine man op te werpen.
3. Het ontstaan van de noodtoestand in Berlijn bleven de communisten wijten aan Amerika en Engeland, die de te Yalta en Potsdam gesloten verdragen niet zouden zijn nagekomen.
4. De Indonesische kwestie. De regering-Hatta, die tot voor kort op de steun en sympathie van de C.P.N. kon rekenen, werd ook verder op felle wijze aangevallen. De snelle ontwikkeling van het communisme in China zou, volgens diverse communistische sprekers, niet nalaten indruk te maken op andere Aziatische volkeren en binnen niet te lange tijd zou het communisme ook in Indonesië zegevieren.

5. Aan de actie tot inzameling van gelden ten behoeve van het dagblad "De Waarheid" werd nieuw leven ingeblazen. In dit verband moge worden gewezen op de offervaardigheid van vele leden van de C.P.N.. Men ontveinsde zich echter niet, dat de moeilijkheden om het gestelde bedrag (f.300.000.-) bijeen te krijgen dagelijks groter worden, daar vele leden financieel reeds tot het uiterste zijn belast. Blijkbaar worden alle zeilen bijgezet om het vereiste totaalbedrag nog tijdig bijeen te brengen. "De Waarheid" (12-11-'48) meldde de oprichting van een Jochem Jofel-club door het A.N.J.V.. Op Zondag 14-11-1948 reikte deze club aan ongeveer 50 kinderen van 6 tot 12 jaar zg. prikken uit, t.b.v. de Obligatie-lening. Volgens genoemde krant hadden zelfs kinderen van twee jaar (!) records geslagen. Eén van hen had zes kaarten volgeprikt afgeleverd. De "Waarheid-Onder Dak" gaf d.d. 18-12-1948 als stand van intekening op de 3e lening f.231.936.43 op, waarvan afgerokend f.178.076.74.
6. Voorts stond de ontwikkeling van de toestand in Frankrijk in het volle licht der belangstelling. Diverse communistische woordvoerders spraken als hun overtuiging uit, dat het Franse leger niet zal willen strijden tegen de Sowjet-Unie. Ook de mijnwerkers aldaar, wier werkzaamheden voor het voeren van een oorlog van zeer groot belang zijn, zo betoogden de woordvoerders der C.P.N., stonden sympathiek tegenover het communisme. Zij zouden niet willen medewerken aan een strijd, die de vernietiging van dit stelsel beoogde.
7. De C.P.N. ondersteunde een internationale protestactie, gericht tegen de Amerikaanse justitie, die een proces heeft aangehangig gemaakt tegen twaalf leiders van de communistische partij in de Verenigde Staten van Noord-Amerika. (Het proces werd inmiddels uitgesteld van 17 Dec. 1948 tot 17 Januari 1949). De C.P.N. verkocht speciaal voor dit doel vervaardigde briefkaarten (à 5 ct. p.st.) waarop onder het opschrift: Vrijheid van denken! een afbeelding voorkomt van het bekende Vrijheidsbeeld. Daaronder worden de twaalf leiders met name genoemd. Zij zouden, aldus de tekst, worden vervolgd "wegens hun Marxistische denkwijze en het verspreiden van Marxistische ideeën" en met tien jaren kerkerstraf worden bedreigd. Tot dusverre verzond een vrij groot aantal sympathisanten deze kaarten aan de Ambassadeur van de Verenigde Staten in Nederland. De afzenders protestoren ten scherpste, aldus de tekst, tegen deze vervolging, die een aantasting is van de democratie en het rechtsgevoel.

De beslissing van de Nederlandse Regering tot het ondernemen van zuiveringsacties ter opheffing van de terreur in de "Republiek Indonesia" en in de reeds onder controle staande gebieden, werd kort voor het afsluiten van dit overzicht bekend gemaakt (18-12-'48).

De eerste reacties in Nederland bleven, voorshands, t.a.v. de links-extreme stromingen, beperkt tot papieren protesten. Een proclamatie van de C.P.N. (De Waarheid), in enkele steden aan de openbare weg aangeplakt, werd in het communistische dagblad van 20-12-'48 afgedrukt. De oude communistische strijdkroon "Weg met de koloniale oorlog in Indonesië!", kwam wederom voor de dag.

De tekst van de proclamatie richtte zich meer speciaal tot de leden van de P.v.d.A., "De Partijraad van Uw partij is bijeen geweest en heeft mede tot deze militaire actie besloten. In het geheim, zonder dat een Uwer ook maar iets had in te brengen!"

En verder:

"Het bestuur van het N.V.V., dat eens beloofd had 'heel het raderwerk stil te zetten als er in Indonesië geschoten werd', wekt U thans op tot 'rust en kalmte'".

"Spontane" stakingen braken niet uit en behalve in het parlement, waar Paul de Groot zijn verontwaardiging spulde, viel nauwelijks enige deining in het oopenbaar te bespeuren.

De C.P.N. heeft haar recente houding van vijandschap jegens de Republikeinse leiders, die inmiddels door de Nederlandse legerleiding werden geïnterneerd, niet opgegeven. De gehele klik van Hatta zat, volgens "De Waarheid", rustig in Djocja en had zich aldaar laten internoren, zoals het blad schreef "kennelijk met de bedoeling om de Nederlandse koloniale reactie ook in de toekomst van dienst te kunnen zijn".

De Regering-Droes stortte het Nederlandse volk in een noodlottig avontuur, dat volgens de C.P.N., de verontwaardiging en afschuw in de gehele wereld opwekte. Daartegenover riep de C.P.N. op tot strijd voor vrede en brood. De ganse actie der communisten tegen het gebeuren in Indonesië werd ook thans wederom toegespitst in een aanval op de persoon en de beginselen van Minister-Präsident Dr. Droes. "In naam van onze socialistische beginselen: V U U R!" luidde het onderschrift onder een van zware rouwrand voorziene caricatuur van deze hoge ambtsdrager.

Tijdens het debat in de Tweede Kamer over de Regeringsverklaring van 20-12-'48 inzake Indonesië diende Paul de Groot namens de C.P.N.-fractie een motie in. De Kamer zou er bij de Regering op aandringen de Nederlandse strijdkrachten in Indonesië onverwijld opdracht te geven het vuren te staken. Deze motie werd met 80 tegen 8 stemmen verworpen. De algemeen secretaris van de C.P.N. merkte o.m. op, dat de feiten reeds voldongen waren. Zes uren nadat de troepen waren opgerukt had het Nederlandse volk daarvan de eerste mededeling gekregen, aldus De Groot.

De leider van de C.P.N.-fractie protesteerde tegen een luchtaanval op de open stad Djocja "zonder voorafgaande waarschuwing bovendien". Dat ging, volgens De Groot, nog iets verder dan de Duitsers in 1940 in Rotterdam hadden gedaan. Die hadden tenminste nog gewaarschuwd. Hij beriep zich daarbij op een publicatie in "De Volkskrant". Van achter de Regeringstafel werd tegengesproken, dat Djocja zou zijn gebombardeerd. Radio Moskou wijfde in zijn Nederlandse uitzending van 20 December, j.l. zeer ruime aandacht aan het conflict in Indonesië. Het was, volgens de radio-commentator, opnieuw de arena geworden van bloedige gebeurtenissen. Met overtreding van de bestandsovereenkomst waren de Nederlanders het grondgebied van de Indiësiërs binnengevallen. Het plan voor de vorming van de Verenigde Staten van Indonesië en van de Nederlands-Indonesische Unie werd een slecht gecamoufleerde valstrik genoemd, die door de Nederlandse autoriteiten, met goedkeuring van de achter hen staande Amerikaanse monopolies, zou zijn opgesteld. "Het was een plan voor het smoren van de Indonesische Republiek". Radio Moskou uitte echter geen dis-

oriminaties aan het adres van de bekende Republikeinse leiders, zulks in tegenstelling met de houding van de C.P.N.. Wel werd gerept over de minderwaardige rol, die de "zogenaamde Commissie van Goede Diensten heeft gespeeld". De Nederlandse autoriteiten hadden volgens een imperialistisch schema gewerkt door Indonesië te verbrokkelen, het volk aldaar te verdelen door kunstmatige barrières en de Republiek in de ring van de blokkade te knellen. De geamerikaniseerde Commissie van Goede Diensten hielp hen daarbij. Tenslotte werd de verzekering gegeven, dat de sympathie en het vurige medegevoel van de gehele vooruitstrevende mensheid aan de zijde van het moedige en vrijheidslievende Indonesische volk was.

De C.P.N. heeft op het gewapend optreden van Nederlandse zijde o.a. gereageerd met de snelle verspreiding van een aantal C.P.N.-bedrijfskranten en pamfletten waarin tegen dit ingrijpen in felle bewoordingen werd geprotesteerd. Dit was o.a. het geval in de grote steden en in enige belangrijke industriële centra. De strekking van deze protesten kwam in grote trekken onderling overeen. Wel is gebleken, dat de pamfletten hier en daar door plaatselijke functionarissen moeten zijn geredigeerd. Aan de inhoud van deze vlugschriften lag kennelijk een algemene instructie van de leiding der C.P.N. ten grondslag. Sommige van deze gestencilde blaadjes bevatten echter een minder voorzichtige terminologie dan Paul de Groot bezigde als woordvoerder van de C.P.N. in de Tweede Kamer. Een op naam der afdeling Eindhoven van de C.P.N. gesteld vlugschrift, dat als kop droeg "Oorlog opnieuw uitgebroken!!!", vermeldde:

GEEN MAN EN GEEN CENT VOOR DEZE VEROVERINGS-OORLOG !!!

Geen tranen en gekanker zullen deze regering tot Vrede dwingen. Alleen een vastberaden houding van het Nederlandse Volk zal hiertoe in staat zijn.

**ALLEEN DE DAAD ALLEEN ACTIE ALLEEN VERZET IN ALLE VORMEN
ZAL DEZE OORLOGS-REGERING DWINGEN VOOR DE WIL VAN ONS VOLK TE
BUKKEN.**

ZIJ MOET VERDWIJNEN WIJ WILLEN VREDE EN WELVAART.

STRIJD VOOR DE VREDE STRIJD VOOR WELVAART EN GELUK ///

**V R E D E V R E D E. DE TROEPEN TERUG. V R E D E V R E D E
WERKERS VAN NEDERLAND TOONT UW KRACHT.**

De E.V.C. en het A.N.J.V. hebben resp. met een verklaring en een "oproep aan de Nederlandsche Jeugd" hun afwijzend standpunt bepaald. Het bestuur der E.V.C. deed dit niet rechtstreeks, maar riep de arbeidende bevolking op acties voor loonsverhoging te ontketenen "en daartoe in de bedrijven en werkplaatsen "in vergadering bijeen te komen om de noodzakelijke besluiten "te nemen". Als argument werd aangevoerd, dat het werkende volk door het afdwingen van loonsverhogingen zijn levenspeil verhoogt. Tevens werd zodoende aan de oorlogsdrijvers een halt toegeroepen. De E.V.C. had het Wereld Vak Verbond van de jongste gebeurtenissen op de hoogte gesteld. Met de meeste klem was verzocht "de vredelievende krachten in de wereld te mobiliseren tegen de agressie in Indonesië en alle maatregelen "te treffen die een spoedige beëindiging van de koloniale oor-

"log kunnen bewerkstelligen". Een telegram van de E.V.C. aan het W.V.V. werd niet voor verzending door de autoriteiten geaccepteerd, omdat de tekst ervan strijdig werd geacht met de veiligheid van de staat.

Tenslotte dient in dit beknopte, voorlopige overzicht nog de protestactie te worden vermeld van de (landelijke) Vereniging "Nederland-U.S.S.R.". Haar afdeling Amsterdam-West hield een filmochtend (Zondag 19-12-'48). De aanwezigen besloten gezamenlijk een telegram aan Minister-Präsident Dr. Drees te zenden. Honderden leden protesteerden daarin tegen militaire actie in Indonesië en deden een dringend beroep om de besprekingen te heropenen.

In maandoverzicht No. 10-1948 werd de aandacht gevestigd op de toenemende politieke activiteit van de landelijke vereniging "Nederland-U.S.S.R.", die ten overvloede wordt aangetoond door dit snelle reageren op het conflict in Indonesië.

De acties van "Nederland-U.S.S.R." ten gunste van de Russische ontwapeningsvoorstellen, en tegen het jongste optreden in Indonesië, toonden een duidelijke overeenkomst met de protesten van "France-U.R.S.S.", de soortgelijke vereniging in Frankrijk. Ook daar vond de vredespolitiek van de Sowjet-Unie warme bijval en werd bijvoorbeeld in November 1.1. heftig verzet aangetekend tegen de concessies van de geallieerden aan Duitse industrieëlen in het Roergebied. Het "Nationaal Bureau" van de vereniging "Frankrijk-U.S.S.R." sprak in een resolutie terzake zelfs van "de teruggave van de Roer aan Duitse magnaten".

Terzake Indonesië regende het protesten in "De Waarheid", afkomstig van diverse communistisch georiënteerde organisaties (o.a. E.V.C.-Jeugd, C.P.S.J., A.N.J.V. e.d.). Ook personeelsleden van diverse bedrijven gaven in het hoofdorgaan der C.P.N. uiting aan hun verontwaardiging.

II. HET NEDERLANDS COMMUNISTISCH COMITÉ.

Door een derde, eveneens anoniem rondschrĳven deed dit zg. Tito-Comité opnieuw van zich spreken. In het wederom gestencilde pamflet wordt ook een niet door het Comité verwachte reactie besproken, namelijk de ook dezerzijds gesignaleerde publicatie van de volledige tekst der twee eerste circulaire in "Paraat", het weekblad der Partij van de Arbeid. Hierop werd in de derde circulaire commentaar geleverd: "Het staat dus vast, dat onder die kleine kring betrouwbare partijgenoten tenminste één verrader zit, die, geen genoeg nemende met een korte mededeling over de inhoud, zich gedrongen voelde, zelfs de originele stukken aan de P.v.d.A. te overhandigen, stukken, die door de ontvanger toch zeker als interne aangelegenheid van de C.P.N. hadden beschouwd moeten worden.

Ook hierin is het ons duidelijk geworden, hoe diep de C.P.N. gedaald is. Al hadden wij ook veel verraad en intriges in de partij meegemaakt, waren wij er niet op voorbereid, in een kring van uitgelezen kameraden één of meer verraders te zullen aantreffen!

Door dit gebrek aan saamhorigheid werd de strijd van ons Comité tegen de slaafse afhankelijkheid der C.P.N. van de Kominform onderwerp van talloze publicaties en discussies in geheel Nederland. Een strijd, die als een interne kwestie van het Communisme bedoeld was, werd een openbare aangelegenheid. Het Nederlands Communistisch Comité wil volstrekt niet de mening laten postvatten, dat het alleen in de Kominformkwestie het niet eens is met de C.P.N. Daarom moeten wij nu al tot open aanval tegen de C.P.N. overgaan, een ontwikkeling, die toch vroeg of laat niet te vermijden zou zijn".

Met deze derde circulaire beweerde het Comité thans te beginnen met een gevecht op twee fronten. In de toekomst strijdt het:

- 1) Tegen de afhankelijkheid van het Communisme in Nederland van de Kominform of van welke andere macht ook van buiten onze grenzen; en dus voor de absolute vrijheid van het Communisme in Nederland zowel in zijn nationale als in zijn internationale uitingen.
- 2) Tegen alle slaafse onderwerping, nu door de C.P.N. gedemonstreerd; tegen politieke besluiteloosheid; tegen een onmachtig partijbestuur en dus voor één alomvattende, daadkrachtige Nederlandse Communistische arbeidersbeweging.

Ook "ons" dagblad, "De Waarheid" moest het ditmaal ontgelden. Het blad toonde, volgens deze anonieme critici, de geestelijke holheid van het partijbestuur. Het werd, ongeacht de tevoren betreurde schending der geheimhouding, belachelijk genoemd, dat "De Waarheid" niet de moed had iets over de circulaire te schrijven, in tegenstelling met de burgerlijke bladen.

Aan het slot van deze jongste circulaire werd medegedeeld, dat het Nederlands Communistisch Comité met de grootste voorzichtigheid de politieke figuren zou selecteren, die de Communistische Nederlandse arbeidersbeweging tegen burgerlijke en socialistische reactie ter overwinning zouden voeren. Daarvoor moest de oude C.P.N. verdwijnen. "Dat betekent: ware zuivering! Maar volgens andere richtlijnen, dan die van de Kominform!"

In kameraad Stalin wensten de opstellers van de 3e circulaire wel te zien "de grote leider van de U.S.S.R., het verheven voorbeeld van de communistische volksleider", maar niet "de leider van alle communisten op de hele wereld". Kameraad Stalin wenste dat zelf ook niet, aldus de redactie.

Wanneer deze laatste zin ironisch bedoeld zou zijn, ware aan de stellers ervan alsnog enige intelligentie niet te ontzeggen.

III. DE ZAAK RATIO KOSTER.

Tegen de arrestatie en het in voorarrest houden van de dienstplichtige Ratio Koster werd maanden achtereen door de C.P.N. om verschillende van haar hulp- en mantelorganisaties geageerd. Toen de Krijgsraad te 's-Hertogenbosch Koster op 20 April 1948 veroordeelde tot drie jaar gevangenisstraf met aftrek van preventief, ontslag uit de militaire dienst en ontzetting van het recht om bij de gewapende macht te dienen, was dit het sein voor de communisten om nog feller dan tevoren te protesteren tegen bedoeld vonnis.

Naar gelang de datum van de Kamerverkiezingen-1948 naderde, werd de Ratio Koster-actie in de communistische pers en op vergaderingen van C.P.N., A.N.J.V. e.d. toegespitst. Vervolgens bleek er echter weken achtereen geen verdere aandacht meer aan besteed te worden. In communistische kring werd nadien de verwijtende vraag gesteld of Ratio Koster niet beter had verdiend dan alleen als verkiezingsstunt der C.P.N. te worden gebruikt. De vacantie-periode had mede bijgedragen tot de gewraakte passiviteit. Spoedig daarna werd, met "De Waarheid" aan de spits, een nieuwe campagne ingezet. Deze won aan intensiteit naarmate de dag meer nabij kwam, waarop de zaak-Ratio Koster voor het Hoog Militair Gerechtshof zou worden behandeld.

De C.P.N. droeg aan twee van haar vooraanstaande juristen de verdediging op. Tengevolge van ziekte van een hunner, de raadvrouw van beklagde, moest het proces nochtans enige weken worden uitgesteld. In hoger beroep luidde de eis anderhalf jaar gevangenisstraf. Bij vervroegd arrest van het Hoog Militair Gerechtshof werd Koster op 23-11-1948 vrijgesproken en onmiddellijk in vrijheid gesteld. Het Hof overwoog, dat het door Koster verspreide geschrift (Het A.N.J.V.-blad "Eén") niet ageerde tegen uitzending van Nederlandse militairen naar Indonesië en verklaarde derhalve niet wettig en overtuigend bewezen, hetgeen aan appellant was ten laste gelegd.

Het lag in de lijn der tot heden gevoerde agitatie, dat de communisten de propaganda-trom juist nu luidruchtiger dan ooit gingen roeren. Ratio Koster had, volgens "De Waarheid", anderhalf jaar onschuldig in de gevangenis doorgebracht. De communistische propaganda proclameerde hem nu tot held van de dag, niet het minst ter meerdere eer en glorie van de Partij. Het aan hem gewijde welkom in de Diamantbeurs te Amsterdam (25-11-1948) kreeg een demonstratief communistisch karakter. "De Waarheid" meldde, dat Ratio Koster door A.N.J.V.'ers op de schouders en met muziek voorop werd binnagedragen en in triomf van de ingang naar het podium werd gevoerd. Het blad gaf daarna de volgende milieu-schildering: "Hij zat achter de tafel met zijn ouders en zusters, met zijn twee verdedigers, Mr. Clara Enthoven en Mr. Dr. Benno Stokvis, met leden van het Ratio Koster Comité en vertegenwoordigers van de vooruitstrevende arbeiders-organisaties: A.N.J.V., E.V.C., Perhimpunan Indonesia, Nederlandse Vrouwen Beweging. Ook de algemeen secretaris van de Communistische Partij, Paul de Groot, had achter de tafel plaats genomen".

Alle kopstukken van de C.P.N. en van vele harer hulp- en mantelorganisaties (zie boven) voerden het woord. "De Waarheid" accentueerde in haar verslag van deze bijeenkomst, dat de vicevoorzitter van de "Perhimpunan Indonesia" stormachtig werd toegejuicht toen hij "een hartstochtelijk beroep" deed op de aanwezigen om niet te blijven stilstaan bij deze overwinning.

Al die andere jongens, die net als Ratio hadden gestreden tegen de koloniale terreur en daarvoor in de gevangenis werden geworpen, moesten, zo zeide hij, worden bevrijd en zij zouden worden bevrijd.

Paul de Groot beweerde o.m., dat het Nederlandse werkende volk met het protest tegen Ratio's veroordeling had te kennen gegeven, genoeg te hebben van de koloniale oorlog. In het vervolg van zijn toespraak achtte de algemeen secretaris der C.P.N. zich verplicht ook in deze bijeenkomst nog eens propaganda te maken voor het zogenaamde "vredes-offensief" van Sowjet-Rusland. Deze uitweiding kwam weliswaar niet ten goede aan de logica van het betoog. Ze demonstreerde echter de volgzaamheid van deze vooraanstaande C.P.N.-functionaris t.a.v. Moskou's politieke koers.

"Het (Nederlandse werkende volk) heeft tevens te kennen gegeven, dat het zich nooit zal laten drijven in een aanvalsoorlog tegen de Sowjet-Unie", aldus de Groot. Iedere arbeider droeg volgens hem de kracht in zich, die Ratio deed standhouden gedurende de anderhalf jaar dat hij onschuldig werd opgesloten. Door pal te staan voor recht en vrijheid zou, naar zijn zeggen, steeds de reactie moeten terugdeinzen, "zoals zij in deze zaak heeft moeten terugdeinzen".

De vrijspraak van Ratio Koster werd inmiddels aangegrepen voor het beginnen van een nieuwe campagne. Paul de Groot verkondigde stellig het standpunt der C.P.N. met zijn bewering over de arbeiders in de bedrijven, die met hun zuiver, proletarisch instinct reeds hadden aangevoeld wat deze overwinning voor de arbeidersklasse betekende. Zij verbonden hieraan hun eigen eisen en hun eigen strijd.

In het commentaar van "De Waarheid" (24-11-1948) werd vastgesteld, dat het gevoel van bitterheid door de vrijspraak niet werd weggenomen vanwege het "ongehoorde feit, dat deze jongen anderhalf jaar onschuldig heeft gezeten". Toch overwoogen, aldus deze commentator, de gevoelens van voldoening. De vrijspraak betekende z.i. in de eerste plaats, dat het eens ieders grondwettelijk recht is, er communistische ideeën op na te houden. De uitspraak bevestigde voorts "dat iedere soldaat het grondwettelijk recht heeft in het leger voor zijn opvattingen uit te komen en dat niemand gestraft mag worden, die critiek heeft op toestanden of handelingen in en van het leger, die in strijd zijn met de goede zeden en het internationale recht. Het is nu geoorloofd, ook in het leger, te zeggen dat "de slachting op Zuid-Celebes of de Dodentrein van Bondowoso een misdaad was".

Ratio Koster had volgens "De Waarheid" gelijk, dat de solidariteitscampagne zijn invrijheidstelling had bewerkt. Door deze vrijspraak werden thans, aldus het blad, vragen acuut, die reeds lang het openbare leven van ons land bezig hielden. Zij konden worden samengevat in die ene vraag: Hoe staat het met de onbekende Ratio Koster? Ergens in Nederland zitten, volgens "De Waarheid", drie soldaten gevangen "omdat zij hebben geweigerd het dorp Pakisadji op Java in brand te steken". Een lid der Kamer zou over deze zaak vragen hebben gesteld, die geweigerd waren. Voor de "reactie" zou het nu moeilijk worden een uitspraak in deze gerucht makende zaak uit te stellen. De Minister weigerde hun namen bekend te maken. "Vreest hij een nieuwe "Ratio Koster-campagne?", aldus de C.P.N.-krant.

De communisten in Nederland zijn er evenals hun geestverwanten elders, altijd op uit de tegenstellingen tussen de z.g. "reactie" en "het volk" te verscherpen. Een daarvan afwijkend optreden zou trouwens tegen de revolutionaire aard van hun stelsel indruisen. In geen van de C.P.N.-kranten en de met haar gelieerde bladen werd tot dusverre een woord van erkentelijkheid geuit over het onbevallen oordeel van het Hoog Militair Gerechtshof in de zaak-Koster. Integendeel maakte "De Waarheid" zich tot tolk van het hiervoren reeds gesignaleerde gevoel van bitterheid, dat door de vrijspraak niet zou zijn weggenomen.

De Nederlandse communist zal zich wel wachten ook maar een sprankje waardering te uiten voor de rechtsstaat. Elk prijzend oordeel in die richting zou immers, naar communistische begrippen, versterking betekenen van de verfoeilijk geachte kapitalistische samenleving. Gezaghebbende instanties in de C.P.N. beweerden reeds vóór de vrijspraak van Ratio Koster, dat de verontwaardiging onder de arbeiders de voornaamste reden was geweest voor de Advocaat Fiscaal om zich in zijn eis te matigen. Daarmede moest de bourgeoisie terdege rekening houden.

Een der leden van de dagelijkse leiding van de Centrale Jeugdraad der E.V.C., G. Buvelot, beweerde, dat in deze zaak zelfs de "klassejustitie" moest wijken voor de eendrachtige houding, die de jeugd van Nederland, onder aanvoering van het A.N.J.V., aannam.

Het blad "Eén", orgaan van het communistische Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (A.N.J.V.) sloot zich in toon en waardering volkomen aan bij het standpunt van de C.P.N. In rode opdruk verkondigde een der opschriften: Soldaat Ratio Koster zat zestien maanden onschuldig. (Decembern timer 1948, No. 13).

In dit aan de vrijgesprokene zeer verknochte orgaan luidde het verder: "De dienstplichtige soldaat Ratio Koster, die in zijn kazerne ons blad "Eén" meebracht en daarvoor tot 3 jaar werd veroordeeld, is in zijn recht hersteld!"

Het A.N.J.V.-blad zag dit rechtsherstel eveneens uitsluitend als resultaat van de druk der openbare mening. "Dank zij actie van het volk vrijgesproken", formuleerde de redactie van "Eén" het in een onderkop. De overwinning betekende volgens het blad: "Dat Ratio Koster het recht had om de afschuwelijke moord op tienduizenden Indonesiërs, die op Zuid-Celebes had plaats gevonden, onder de soldaten bekend te maken". "Dat Ratio Koster het recht had om het blad in de kazerne te brengen, het niet verboden blad "Eén", dat protesteerde tegen "deze afschuwelijke moordpartij".

Het blad "Eén" verwaarloosde, in tegenstelling met beklagde's raadsman, Mr. Dr. Benno Stokvis, het probleem van de krijgstucht. Dat beklagde niet precies wist wat wel en wat niet mocht, aldus het 16-11-1948 gehouden pleidooi voor het Hoog Militair Gerechtshof, kon Mr. Stokvis zich indenken. Beklagde was immers nog maar drie weken in militaire dienst. Pleiter verkondigde de mening, dat beklagde nimmer de bedoeling had gehad de krijgstucht te ondermijnen. Wel had hij met de verspreiding bedoeld de waarheid ter kennis van de militairen te brengen tegenover de eenzijdige voorlichting van de burgerlijke pers. Wanneer Koster, aldus pleiter, de Handelingen van de Tweede Kamer over deze door haar besproken aangelegenheid zou hebben verspreid, dan zou hij zeer zeker de krijgstucht hebben ondermijnd, doch men zou hem niet hebben gestraft.

"De Waarheid" wijdde begrijpelijkerwijze ook aan voormeld pleidooi veel aandacht. Met geen woord werd echter gerept over de afkeuring, die ook Mr. Stokvis had geuit voor de wijze waarop Ratio Koster "Eén" in de kazerne had verspreid. Hij had deze bladen namelijk op de W.C.'s gedeponereerd.

Onmiddellijk heeft ook de redactie van "Eén" de in "De Waarheid" van 24-11-1948 begonnen campagne voor "De onbekende Ratio's" overgenomen. Zij dikte het geheel nog wat aan. De drie onbekende Ratio's van de C.P.N.-krant werden vermeerderd tot tientallen, getuige de navolgende zinsnede: "Ratio is vrij. Maar zo onschuldig als hij was, zitten er nu nog tientallen, die ook om recht, ook om vrijheid vragen, omdat ze hun daden voor hun geweten kunnen verantwoorden".

Inmiddels werd Ratio Koster, die in zijn miliciensuniform verscheen in de te zijner ere gehouden demonstratieve Amsterdamse bijeenkomst, met communistische sympathiebewijzen overladen. Het Partijbestuur van de C.P.N. had hem na het vernemen van de uitspraak schriftelijk "met het grote succes en zijn "vrijlating" geluk gewenst, evenals het Districtsbestuur der C.P.N.-Amsterdam en het Hoofdbestuur van het A.N.J.V. De eerste felicitatie uit het land was, blijkens mededeling van "De Waarheid", afkomstig van de C.P.N.-afdeling te Soest. Ook later werd dit volgens het gebruikelijke communistische recept aangevuld met vermeldingen van felicitaties van velerlei instanties, o.a. van militairen (in Dordrecht gelegerd) en Indonesiërs (uit Praag). Onder meer werd in "De Waarheid" (26-11-1948) gewag gemaakt van een brief van 29 militairen van het regiment te Dordrecht, waaruit geciteerd werd "Jouw standvastige houding heeft de reactie een gevoelige klap gegeven. Zij heeft eruit geleerd, dat ze niet alles met de jeugd kan doen, ook al is "deze in uniform!"

Met Paul de Groot namens de Partij en andere reeds genoemden spraken in de begroetingsbijeenkomst "van de Amsterdamse arbeiders en de jeugd" o.a. Berend Blokzijl, als voorzitter van de E.V.C. en Johan Henrar, als hoofdbestuurder van de O.P.S.J. De progressieve studerende jeugd was er, zo zeide laatstgenoemde, trots op te kunnen samenwerken met een organisatie, die jongens als Ratio onder haar leden telde. Nico Luijck, deelde, na het begroetingswoord van de voorzitter van het A.N.J.V. namens dit Verbond mee, dat het bestuur had geneemd "Ratio niet beter te kunnen belonen voor zijn dappere houding gedurende de anderhalf jaar dat hij onschuldig heeft gezeten, dan hem te installeren als lid van de Garcia-brigade".

Deze Garcia-brigade ontleent haar naam aan de Spaanse communist van die naam. Zij werd door het A.N.J.V. ingesteld o.a. om nieuwe verbondsloden te werven en het jeugdblad "Eén" te verspreiden. Zij kan worden beschouwd als een geselecteerde communistische voorhoede in genoemd jeugdverbond. (zie ook elders in dit overzicht onder Garcia- en Eponbrigade)

Te Arnhem hield het A.N.J.V. dd. 24-11-1948 een openbare feestvergadering ter ere van Koster, ondanks het verbod van de verhuurder der zaal (het gemeentebestuur). In die bijeenkomst werd o.m. gesproken over de "moordpartij, die geschied is op Celebes onder leiding van Nederlandse officieren" en waartegen het maandblad "Eén" stelling had genomen. Een der sprekers (H.T. Nijhof) achtte het volkomen natuurlijk, dat "De Waarheid" zijn

medewerking aan deze actie had verleend. Buiten haar was er geen enkele krant te vinden, die het durfde opnemen voor de zaak van Ratio Koster. "De strijd, die wij samen met het A.N.J.V. gevoerd hebben, heeft succes gehad", zeide deze woordvoerder. Het was een overwinning, behaald door de arbeidende klasse. Elders noemde een A.N.J.V.'er de vrijlating van Koster het resultaat van de strijd, die door de meest progressieve Nederlandse jeugd, vertegenwoordigd in het A.N.J.V., was gevoerd. Marcus Bakker merkte op, dat het resultaat niet als een persoonlijk succes van de verdediging beschouwd mocht worden! De eer kwam toe aan de protesterende arbeidersklasse.

IV. POLITIEKE EN ANDERE ACTIVITEIT VAN HET A.N.J.V.

De actuele politiek, zoals de C.P.N. ze momenteel voorstaat, wordt in toenemende mate tactisch ondersteund door het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond. Dit verschijnsel berust stellig niet op toevallige omstandigheden. Het houdt innig verband met de alomteer agressiever wordende methoden van het communisme. Het beperkt zich evenmin tot Nederland alleen. Overeenkomstig de aard van het communisme is ook dit symptoom internationaal. Nog niet lang geleden wijdde I. Birnbaum in "Vrij Nederland" (9-10-1948) een artikel aan de "Communistische Jeugdinternationale". Hij achtte het Kominform, gezien de aan dit communistisch informatiebureau opgelegde beperking van zijn werkingssfeer, geen echte internationale. Dat was z.i. wel het geval met de "Wereldbond van de Democratische Jeugd". De schrijver bedoelde hiernede de Wereldfederatie van Democratische Jeugd (W.F.D.Y.), waarvan voor Nederland het A.N.J.V. en, pas sedert kort, de O.P.S.J. lid zijn.

Ondanks het democratische etiket op de naam en de vlag, die niet het uitsluitend rood van Moskou maar groen-rood-groene banen toont, heeft men hier met een zuiver communistische wereldorganisatie te maken. Op het congres te Warschau trof men gedelegeerden uit alle werelddelen aan.

Als vijand nummer één, aldus de schrijver in "Vrij Nederland", trad overal "het koloniale imperialisme" op, dat zijn winstbegeerige klauwen zowel naar Oostenrijk en Frankrijk als naar de volken met een gekleurde huid uitstrekt. Een wandeling langs de veeltalige platen en fotomontages op de expositie te Warschau bracht iedere bezoeker onder de indruk, dat alle sociale vooruitgang, behalve in de Sowjet-Unie, slechts in landen als Albanië en Vietnam gelocaliseerd was, terwijl bv. in Noord-Amerika slechts uitbuiting, onderdrukking en de zwartste reactie werden aangetroffen.

Henry Wallace in rousachtig formaat afgebeeld, behoorde evenwel tot de voorvechters van de vrijheid, tezamen met Mao Tse Toeng en Enver Hodsja. Ook Tito hoorde in deze groep thuis; daarvoor hadden de jonge communisten uit Joegoslavië, ondanks alle bezwaren en tegenstellingen, weten te zorgen.

Wanneer de bestendiging van deze Tito-cultus door de jeugd wordt getolereerd, dan blijkt daaruit, volgens Birnbaum wel, dat de leiding van de wereldorganisatie het vooralsnog verstandig oordeelt, de touwtjes niet zo strak aan te halen als de Kominform het doet ten aanzien van de bij haar aangesloten partijen.

In vorige overzichten werd ook dezerzijds toegelicht, hoe de communistische hulp- en mantelorganisaties voor de jeugd (A.N.J.V., O.P.S.J., E.V.C.-Jeugd e.d.) hun praktijken richten naar doel en streven van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd. Terecht zag "Vrij Nederland" in deze wereldbond een Communistische Jeugdinternationale.

De initiatieven van de W.F.D.Y. zijn meer en meer afgestemd op de tactische aanwijzingen van Sowjet-Rusland. De Wereldfederatie ging met Moskou "in de aanval tegen de oorlog". Het A.N.J.V. sloot zich daarbij van harte aan in zijn brochure "Kanonnen hebben niet het laatste woord". De zgn. vredespolitiek der U.S.S.R. wordt in dit momenteel verspreide boekje krachtig ondersteund. Op pag. 15 wordt de strijd tegen de Nederlandse aanstichters van de oorlog de eerste eis voor de jongeren genoemd. "Zij, die ons land tot een bruggehoofd voor de oorlog tegen de Sowjet-Unie willen maken, zij zijn de vijanden, die wij moeten bevechten." Het is dezelfde

taal die alle communistische jongeren, verenigd in de W.F.D.Y., spreken.

"Enkele leiders uit deze links-radicalen organisaties der jongeren zullen waarschijnlijk reeds in de volgende jaren een belangrijke politieke rol gaan spelen, bijvoorbeeld de zeer representatieve Fransman Guy de Boisson, de beeldschone Italiaanse afgevaardigde Mej. Diaz, een dochter van een miljonairsfamilie in Livorno en de vurige en vele talen beheersende Spaanse Maria Sanchez Avas, dochter van een gezant in de emigratie. Naast deze zuiver revolutionaire typen vertonen de jonge communisten uit Oost-Europa zich reeds als bedaarde, "goed door de staat onderhouden ambtsdragers", aldus Birnbaum.

A.N.J.V.-leiders als Marcus Bakker, Joop de Wolff, Nico Luirink, kunnen als revolutionaire elementen in de zg. "kapitalistische bourgeois-maatschappij" nog niet worden gerekend tot het bezadigde type van jeugdige communistische ambtsdragers, gelijk de schrijver in "Vrij Nederland" ze in Oost-Europa meende op te merken. Zij zijn integendeel strijdvaardige opposanten. Reeds thans oordelen zij voldoende greep op hun aanhangers te hebben om de acties van hun jeugdorganisaties steeds meer dienstbaar te maken aan de sociaal-economische politieke praktijken van de C.P.N. Dit komt vooral tot uiting in de toegenomen belangstelling, o.a. van het A.N.J.V. en de E.V.C.-Jeugdraad, voor het communistische bedrijfswerk en voor C.P.N.-E.V.C.-agitatie inzake de Indonesië-politiek, de loon- en prijspolitiek, vacantie- en toeslag-acties etc.

Het A.N.J.V. is er zich van bewust, dat het met zijn ruim 5000 leden numeriek niet over een grote aanhang beschikt. Het voelt zich echter, volgens zijn woordvoerders, nauw verbonden met "50 miljoen jongeren", georganiseerd in de Wereldfederatie van Democratische Jeugd, die dezelfde gedachten zijn toegedaan. De jeugd kan beschikken over een machtig wapen "de eenheid der arbeiders en het geloof in de overwinning". Het A.N.J.V. zoekt die eenheid ook met andersdenkenden, dus niet-communisten tot stand te brengen, waarbij het een voorbeeld neemt aan het vakverenigings- en stakingsbeleid van de C.P.N.. Ook hier luidt de instructie: met de jeugd gaan praten, maar niet op de eerste plaats als A.N.J.V.-lid tegemoet treden, maar de belangstelling en het vertrouwen van die jongeren wekken door de manier waarop de A.N.J.V.'er hun belangen in het bedrijf behartigt. Het werken in de bedrijven, waarvoor het A.N.J.V. zich in toenemende mate gaat interesseren, wordt langs dezelfde banen geleid als van de communistische initiatiefnemers. De A.N.J.V.'ers hebben zich eveneens te richten tegen de leiding van het N.V.V. en de andere niet-communistische vakbewegingen. De jeugd zal de ouderen door haar strijdbare houding tot activiteit moeten aanmoedigen "tegen slappe en bange vakverenigingsbestuurders".

De loontoeslag van f.l.--per week, die niet toegekend werd aan arbeiders beneden de 23 jaar, gaf het hoofdbestuur van het A.N.J.V. aanleiding zich met een motie o.a. tot de Staten-Generaal te wenden. Men achtte de huidige regeling, waarvan de schuld mede aan het N.V.V. wordt geweten, een grove onbillijkheid.

Men zag hierin o.a. een poging om de jeugd als goedkope arbeidskracht te gebruiken. Volgens de communist Siep Geugjes, een der E.V.C.-jeugdleiders, trachten de ondernemers zodoende de jeugd op te zetten tegen de oudere kameraden.

De A.N.J.V.-motie dringt aan op gelijkstelling van gehuwden, kostwinners en alleenwonenden beneden de 23 jaar, met de ouderen en vraagt verder aan de werkende jeugd, die onder deze categorieën valt, eveneens een duurtetoeslag toe te kennen.

Aan zulke acties wordt ook in "De Waarheid" het nodige relief verleend. (Waarheid 25-11 en 3-12-48).

De opzet van deze en andere, hiervoren genoemde campagnes is een kunstmatige onrust te kweken en te handhaven. Deze moet ten goede komen aan het algemeen politiek en economisch beleid, zoals de C.F.N. dit in de naaste toekomst denkt te voeren.

Het A.N.J.V. had met veel luidruchtigheid een filmtournee aangekondigd, o.a. in enige garnizoensplaatsen. Tot nu toe bleven deze filmavonden beperkt tot enkele streken des lands. Van het vertonen van een film met politieke of antimilitaristische strekking is tot dusverre niet gebleken. Overigens wordt het uitoefenen van politieke invloed op dienstplichtigen thans saamgetrokken op publicaties in het maandblad "Eén". Het A.N.J.V. heeft blijkbaar afgezien van een verdere verspreiding van het in deze overzichten meerdere malen gesignaleerde gestencilde "Op de plaats.....rust", het 14-daags verschijnd orgaan voor militairen. De leiding van het Verbond ziet er kennelijk meer heil in de soldatenbelangen in ruimere mate te bespreken in het blad "Eén", waarmee ook in de bedrijven wordt gewerkt. Onmiskenbaar zullen de jongeren daardoor mede in de fabrieken meer dan voorheen met de problemen, die de militairen interesseren, worden geconfronteerd. De dienstplichtigen ontvangen tevens een wat bredere kijk op het burgerleven, gezien door de bril van de communistisch georiënteerde redactie van "Eén". De redactionele inhoud van het November- en het Decemernummer 1948 bevestigde deze indruk.

In het Mei-nummer 1948 van "Op de plaats.....rust" was gerept over een militair adviesbureau van het A.N.J.V. te Amsterdam. Gebleken is, dat alleen mondelinge adviezen worden verstrekt en dan nog uitsluitend aan A.N.J.V.-leden. Niet-leden poogde men, vooraleer hun raad werd gegeven, te winnen voor het lidmaatschap van het Verbond.

Het districtsbestuur van Kennemerland hield eind November een herdenkingsbijeenkomst voor de door de Duitsers gefusilleerde verzetsstrijdster Hannie Schaft op de Erebegraafplaats te Overveen. Ratio Koster legde op haar graf een krans namens het Hoofdbestuur van het A.N.J.V. en bracht met andere militairen (20) het militair saluut. "De Waarheid" besteedde aan deze door 600 personen bijgewoonde plechtigheid de nodige aandacht, omdat zij in Hannie Schaft een lichtend voorbeeld ziet van de communistische verzetsgeest.

"Het Nederlands Verbond van Werkersjeugd", federatief verbonden met het A.N.J.V., gaf in de afgelopen verslagperiode slechts sporadisch blijk van zijn werkzaamheid. Tot heden

werd het optreden van dit Verbond geen denderend succes. Het A.N.J.V. nam dezer dagen het initiatief tot oprichting van een "Nederlandse Pioniersbond". Deze organisatie, voor jongens van 12-16 jaar, eveneens federatief bij het A.N.J.V. aangesloten, heeft haar eerste troepen in Amsterdam geformeerd. Het schijnt in de bedoeling te liggen binnenkort ook in verschillende andere delen van het land afdelingen te stichten. Daarna zal een "Nederlandse Pionierstersbond" de meisjes trachten te verenigen. Hier is, wat de scheiding van mannelijke en vrouwelijke jeugd betreft, enige overeenkomst waar te nemen met de Franse communistische jeugdorganisaties, resp. voor de mannelijke jeugd de "Union de la Jeunesse Républicaine de France" (U.J.R.F.), met de bekende Guy de Boisson als voorzitter; en voor de vrouwelijke jeugd de "Union des Jeunes Filles de France" (U.J.F.F.).

V. GARCIA- EN EPON-BRIGADES VAN HET A.N.J.V.

De onderscheiding, die Ratio Koster vanwege het A.N.J.V. te beurt viel met zijn recente benoeming tot lid van de Garcia-brigade, vestigde meer speciaal de aandacht op deze sedert 1947 bestaande voorhoede-organisatie van genoemd communistisch jeugdverbond. Beide brigades dragen ter nagedachtenis en ter ere van hun (communistisch) ideaal respectievelijk de naam van een gesneuvelde Spaanse en Griekse "verzetstrijder".

De Garciabrigade kreeg tot taak het A.N.J.V.-werk naar buiten uit te voeren, zoals colportage met het verbondsblad "Eén", het werven van nieuwe leden e.d.

Deze brigade was te beschouwen als de groep, waarop de propagandaleiding van het A.N.J.V. steunde en waarmede deze werkte. De propagandaleiding had mede het toezicht op de Epon-brigade. Daarin, aldus was de opzet, dienden zich de beste, meestbewuste leden te bevinden. Zij gingen voor in alle Verbonds-acties en hielpen daadwerkelijk het A.N.J.V. opbouwen. De Epon-brigade moest het voorbereidende werk van de Garcia-brigade (o.a. ten aanzien van ledenwerving) voortzetten en voltooien. Ze kon alle bestuursleden, alsmede enige helpers, bijv. voor administratieve werkzaamheden, omvatten. De uiteindelijke leiding van beide brigades lag bij één persoon, te weten de propagandaleider, die optrad onder verantwoordelijkheid van het gehele bestuur. Hij moest vooral over strategische kwaliteiten beschikken. Het A.N.J.V. achtte de wijze waarop hij zijn taak vervulde van de grootste betekenis. Zijn activiteit zou afdelingsgewijs ontplooid moeten worden. Iedere brigade behoorde één assistent-brigadeleider aan te stellen, zodat de propagandaleider het kleinere werk aan anderen kon overlaten. Hij stond zodoende in verbinding met twee assistent-brigadeleiders, resp. van de Garcia- en Eponbrigade, die aan hem verantwoording schuldig waren, zoals hijzelf weer roekenschap van zijn optreden had te geven aan het afdelingsbestuur en aan de Districtsbrigade-leider. Het werd door de A.N.J.V.-leiding een eer genoemd lid te worden van een dezer beide stootbrigades en men moest er een zekere proeftijd voor doormaken. Zij dienden, zo werd nadrukkelijk vastgesteld, te worden gezien als een onafscheidelijk onderdeel van het Verbond. Uit later verstrekte toelichtingen kwam naar voren, dat de band tussen de brigadiers districtsgewijs en landelijk versterkt moest worden, waartoe een landelijk uit te geven Brigadeblad kon bijdragen. De brigadiers dienden te strijden aan de zijde van het werkende volk en de miljoenen jongeren uit de gehele wereld, georganiseerd in de W.F.D.Y., de Wereldfederatie van Democratische Jeugd. Het A.N.J.V. beschikt sedert September 1948 over een wekelijks instructieblad "Het Stuurrad", dat aan alle kaderleden gratis wordt toegezonden. Kennelijk is daarmede het plan om een speciaal Brigadeblad uit te geven verwerkt.

In het algemeen is, om toegelaten te kunnen worden tot een der beide brigades, de voorwaarde gesteld, dat de betreffende A.N.J.V.-leden tenminste een kwartaal actief werkzaam zijn geweest voor het Verbond en voor de jeugd. De installatie van brigadiers en brigadiersters gebeurt op Wereldjeugddag (10 November) en de eerste Zondag van de Wereldjeugdweek (in Maart). 68 jongens en meisjes, die tezamen de Garcia-brigade vormen, werden op de Wereldjeugddag van het A.N.J.V. (Amsterdam 11-11-1948) geïnstalleerd. Daarbij werd aan 13 jongens, als brigadiers aangeduid, een insigne uitgereikt. Kennelijk was de grote groep onderverdeeld in kleinere brigades, althans

klonk telkens uit bepaalde gedeelten van de zaal gejuich van groepjes, wanneer een van de 13 brigadiers, die blijkbaar bij een bepaald groepje behoorde, het insigne kreeg opgespeld. Dit insigne draagt de naam "Garcia" en wordt geaccentueerd door de drie kleuren rood-geel-paars van de vlag van het republikeinse Spanje. Het blijft in beginsel eigendom van het A.N.J.V. Indien een uit de Brigade tredend lid waardig wordt bevonden mag hij het insigne als onderscheiding blijven dragen.

Opmerkelijk is de straffe discipline, die de leiding van het A.N.J.V. in acht wil zien genomen. De brigademeden kiezen hun eigen brigadeleiding, "waaraan zij strikte gehoorzaamheid verschuldigd zijn". Door het Verbond geschorste of geroyeerde leden kunnen nooit als lid van de brigade behandeld blijven. Blijkbaar wordt beoogd een jeugd-élite op te bouwen, die, zoveel mogelijk in communistische geest geleid, in de toekomst moet dienen en het officiële kader van de C.P.N. aan te vullen en te versterken door haar klassebewustzijn en haar strijdvaardigheid.

VI. DE NEDERLANDSE VROUWEN BEWEGING (N.V.B.) EN HAAR
INTERNATIONALE VERBINDINGEN.

In het maandoverzicht no. 10-1948 - blz. 17 en 18 - werd de nadruk gelegd op een der facetten van de activiteit der N.V.B. in eigen land. Deze voorshands nog typische communistische mantelorganisatie onderhoudt ook internationale verbindingen. "De Waarheid" (10-12-1948) drukte bij een foto van de Nederlandse delegatie naar een internationaal vrouwencongres, dat 1 December 1948 in de Hongaarse hoofdstad begon, het volgende onderschrift af: "In Boedapest houdt de Internationale Federatie van Democratische Vrouwen haar tweede congres. Vrouwen uit alle delen van de wereld getuigden van haar uitdrukkelijke vredeswiel. De foto toont de Nederlandse delegatie bij haar aankomst in Boedapest, waar zij werd verwelkomd door bestuursleden van de Hongaarse Democratische Vrouwenbeweging".

Hierna volgde in het blad een opgave van deze namen:

"M. Bosch, textielarbeidster uit Enschede, Mev. Nel Boudewijn, Mevr. Annie Gelok (beiden hoofdbestuursleden), Corry Feis, verpleegster en twee Hongaarse vrouwen".

Het leggen van dit internationaal contact werd reeds maanden tevoren voorbereid door genoemde Internationale Federatie (F.D.E.F.-Fédération Démocratique Internationale des Femmes)

In Parijs werd een soort voor-congres gehouden. Of hier uitsluitend sprake was van een Frans communistisch initiatief, dan wel van een optreden van de F.D.I.F., werd niet recht duidelijk.

Een meeting was uitgeschreven door de Franse coördinatiecommissie van de FDIF, gehouden te Parijs in de Vélodrome d'Hiver op 27-10-1948 met als leitmotiv: "Wij zullen nooit oorlog voeren tegen de Sowjet-Unie".

In een hoofdartikel in het Franse communistische partijblad "l'Humanité" van 26-10-1948 schreef Jacques Duclos, dat de C.P., die "vertegenwoordigd is in de boezem van het Franse coördinatiecomité, haar stem zal laten horen in de Vél'd'Hiver. Kam. Jeanette Vermeersch zal ons aller tolk daar zijn". Waarom vermeldde de schrijver van dit artikel wel de hoedanigheid van Jeanette Vermeersch als lid van het Centraal Comité (C.C.) en niet die van vice-presidente van de FDIF en lid Witvoerend Comité der Franse Vrouwen Federatie (UFF)?

Waarom heette Mevrouw Eugénie Cotton, presidente der FDIF en der UFF, de aanwezigen, zowel de Parijzenaars als de buitenlandse vertegenwoordigers, welkom uit naam van de FDIF?

In de "Humanité" van 28-10-1948 was sprake van een dagelijkse leiding, waarvan? Indien deze leiding beschouwd moest worden als het presidium van de meeting, waarom dan die buitenlandse vrouwen erin? Mogelijk moest deze meeting gezien worden als een demonstratie met een enigszins internationaal karakter, mede in verband met de zittingen van de UNO in Parijs. Hieruit zou de aanwezigheid van vooraanstaande Franse partij-Functionarissen en communistische partijleiders verklaard kunnen worden. Evenmin onmogelijk is, zoals hiervoren reeds verondersteld werd, dat deze meeting en eventuele andere van besloten karakter, een voor-congres vormden voor dat van de FDIF, in de eerste week van December j.l. te Boedapest gehouden.

Er werden daar honderden afgevaardigden uit tientallen landen verwacht, onder wie o.a. Mevr. Anna Pauker, de Roemeense

minister van buitenlandse zaken (lid van het uitvoerend comité van het FDIF) en Mevr. Dolores Ibarruri (La Passionaria), secretaresse-generaal van de Spaanse Communistische Partij. Ook Rusland zond een delegatie.

Het Parijse congres werd o.a. bijgewoond door Mevr. Gelok-Walvius, namens de N.V.B.. Reeds kwam voldoende tot zijn recht, dat het Boedapester congres volledig werd gesteld in het teken van het zogenaamde vredesoffensief der Sowjet-Russische machthebbers met de geijkte beschuldigingen tegen de kapitalistische oorlogssphitsers, die de ontwapeningsvoorstellen der USSR saboterden.

Mevrouw A. Gelok-Walvius, voornoemd, zeide in een openbare vergadering der NVB (15-11-1948) te Sappemeer o.m.: "dat de vrouwenbond internationaal was en thans 80 miljoen leden telde. Op het laatst gehouden congres te Parijs, waren 30 duizend vrouwen aanwezig". In de eerste week van December 1948 zou te Boedapest een congres worden gehouden, alwaar de vrouwen uit 63 landen elkaar zouden ontmoeten.

Een andere NVB-hoofdbestuurster, Rie Lips-Odinot, spoorde (te Heerlen, 11-12-1948) de Nederlandse vrouwen aan zich niet te laten afschrikken door verdachtmakingen van reactionnaire zijde. Men was bang geworden voor de vrouwenbeweging, omdat deze ook aangesloten was bij de Internationale Democratische Vrouwenbeweging, die met haar 80 miljoen leden over de gehele wereld een geweldige macht vormde. Het was daarom, dat men trachtte met verdachtmakingen de NVB te schaden. De strijd was zwaar, doch volkomen de inzet waard. Een deputatie naar het congres te Boedapest van de NVB zou terugkeren met nieuwe ideeën en een frisse strijdgeest, waarvan zij het vuur op allen zou overbrengen.

Inmiddels is gebleken, dat de NVB onder haar naam een petitionnements-actie ondersteunt, die op verzoek van de Internationale Democratische Vrouwen Federatie ook in Nederland zou worden gehouden met het doel handtekeningen te verzamelen voor een "vredesactie", die kennelijk geïnspireerd is door het Sowjet-Russische ontwapeningsvoorstel ter algemene vergadering van de UNO te Parijs. De bedoeling is dan ook, dat de getekende lijsten ter kennisneming zullen worden doorgezonden naar de vergadering der Verenigde Naties.

In het belang van de Wereldvrede doen Nederlandse vrouwen daarin een beroep op de Organisatie der Verenigde Volken (UNO) om de volgende besluiten aan te nemen en op uitvoering ervan aan te dringen:

1. Verbod en vernietiging van alle atoomwapens en vermindering van de bcwapening.
2. Ontmanteling van de Duitse oorlogsindustrie, zoals in de besluiten van Potsdam neergelegd.
3. Toekenning van het zelfbeschikkingsrecht aan alle volkeren, in het bijzonder aan het Indonesische volk, en terugtrekking der Nederlandse troepen uit Indonesië

Daarnevens heeft de NVB in Nederland een speciale petitionnements-actie op touw gezet in het kader van haar bostrijding der hogere kosten voor levensonderhoud. Deze getekende lijsten worden aan de Regering en de burgemeesters van verschillende gemeenten overhandigd.

Mevr. Rie Lips-Odinot, landelijk voorzitter der NVB, wakte in enige openbare bijeenkomsten de Nederlandse huisvrouwen op om de eis van de Vakcentrales (bedoeld was vooral die der EVC) voor een loontoeslag van f. 2.50 te ondersteunen. Aan een aantal

gemeenteraden werden terzake door de NVB adressen gericht. Gelet op de werkzaamheden van de Fédération Démocratique Internationale des Femmes, zou naar analogie van de communistische jeugd internationale (W.F.D.Y.), gesproken kunnen worden van een communistische vrouwen internationale (F.D.I.F.). Beide internationales hebben in Nederland een rechtstreeks contact resp. met het ANJV en de OPSJ, en met de N.V.B. De communistische actie hier te lande, voor zover zij van internationale aard is, blijkt voornamelijk te steunen op vier pijlers. Deze zouden gemakshalve kunnen worden aangeduid met de begrippen Moskou, Kominform, W.F.D.Y. en F.D.I.F.

VII. CENTRALE JEUGDRAAD DER E.V.C.

Als resultaat van het Congres van de Werkende Jeugd, in de afgelopen zomer in de hoofdstad des lands gehouden, werd een Centrale Jeugdraad der E.V.C. gevormd. Deze raad heeft thans een eigen orgaan ("Werkende Jeugd", Uitgave Centrale Jeugdraad E.V.C., Vondelstraat 54, A'dam-W. Eerste jaargang No. 1 - 13 October 1948).

Het blad is van voorlichtende aard. Navolgende passages uit een der bijdragen geven een inzicht in de werkwijze van de E.V.C.-jeugd:

"Onze jonge leden worden per bedrijf georganiseerd in jeugdgroepen. We hebben dus een Metaaljeugdgroep Workspoor, een Metaaljeugdgroep N.D.S.M., een Metaaljeugdgroep Fokker enz. enz.. Voor de andere bedrijfsgroepen is de organisatie overeenkomstig. Deze jeugdgroepen vormen tezamen afdelingsjeugdgroepen. Zo krijgen we dus een Metaaljeugdgroep Amsterdam, een Metaaljeugdgroep Rotterdam, een Metaaljeugdgroep Enschede enz. enz. Voor de andere bedrijfsgroepen is de organisatie overeenkomstig. De afdelingsjeugdgroepen vormen tezamen weer een landelijke jeugdgroep. We krijgen dus de landelijke Metaaljeugdgroep, of Textieljeugdgroep enz. enz. De leiding van het jeugdwerk in de afdeling en in het land berust bij de afdelingsjeugdleden en de landelijke jeugd- raad, die eveneens per bedrijfsgroep zijn opgebouwd. Deze jeugdleden werken alleen adviserend. Daarnaast hebben ze de taak na goedkeuring van het advies door de betreffende besturen, het jeugdwerk uit te voeren. De leeftijd van onze jonge leden, die opgenomen zijn in de jeugdgroepen, loopt tot 21 jaar. We mogen echter niet star aan deze leeftijdsgrens vasthouden. Belangrijk voor ons is: welke groep van werkers in een bedrijf wordt tot de jeugd gerekend en valt dus onder de beperkende bepalingen, die voor de jonge werkers zijn gemaakt. (Er zijn C.A.O.'s die 23-jarigen en ouder nog tot de jeugd rekenen). Deze leeftijdsgrens is dus geen dogma, maar een richtsnoer".

Het blad stelt en beantwoordt dan de vraag:

"Hoe bouw ik een jeugdgroep op?"

"Je neemt als verantwoordelijke jeugdfunctionaris van de E.V.C. de kartotheek voor je en je gaat de jonge mensen eruit zoeken, die bij de blikfabrieken werken. Wanneer je deze jonge mensen eruit hebt gevist, ga je een praatje maken met het bedrijfsbestuur van de blikfabrieken. Dit kan je vertellen welke jonge mensen bekend zijn om hun activiteit en werklust".

Een der volgende vragen, die Werkende Jeugd beantwoordt, luidt:

"Wat gaan we nu met de jeugdgroep doen?"

"Wat we op deze eerste jeugdgroepvergadering moeten doen is te onderzoeken wat voor speciale vraagstukken er in het bedrijf leven. Die speciale problemen, daarvoor zullen we strijd voeren. Voor elk bedrijf liggen die problemen anders. Bij de textiel fabriek "Delana" te Dedemsvaart zijn de meisjes ontevreden over het feit, dat ze gebruikt worden om de W.C.'s schoon te spoelen in plaats van behoorlijk werk te doen. Voor hen is dat feit misschien ernstiger dan een algemeen vraagstuk als het recht op een verantwoord minimum loon. We gaan - dat is de eerste plicht - over deze levende vraagstukken discussiëren in het bedrijf. We gaan onze jonge kameraden in de fabriek of op het atelier warm maken voor onze eisen. De jeugdgroep maakt haar actuele en levende eisen bekend door publicaties, door wandkranten, door in discussie

"te gaan op vergaderingen van het personeel en op vergaderingen van de leden van de E.V.C.. Onze gesprekken met de jonge kameraden, die georganiseerd zijn in de andere vakorganisaties, zal het aan de orde stellen van de eisen van de jeugd in deze vakorganisaties tot gevolg moeten hebben.

"De jeugdgroep zal er voor moeten ijveren, dat de eisen van het betreffende bedrijf voorgelegd worden aan de bedrijfskern, dat deze kernen de eisen aan de orde stellen bij de directies en voor de verwerkelijking ervan strijden. "Er zijn echter nog meer taken te verrichten", volgens de redactie van het blad.

"Onze vakbeweging", zo vervolgt zij haar college, "heeft regelmatig haar publicaties en haar acties. Daaraan met al onze kracht mee te werken is ook een taak van de jeugdgroepen. Colporteren met de bedrijfspgroepsbladen, met kaarten voor vergaderingen, met brochures over de Publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie enz. enz."

Ontspanning wordt in het verdere betoog slechts bijzaak genoemd.

"We doen er aan, omdat jeugd en vrolijkheid niet van elkaar los te maken zijn. Strijd voor betere levensvoorwaarden, dat is de hoofdzaak. Als we het zo in de praktijk weten te brengen, dan zullen we geen fouten maken, dan zullen we niet de strijd vergeten voor de ontspanning."

Een zinsnede die niet rept over klassestrijd, maar de Marxistische geest ademt.

De Centrale Jeugdraad besprak onlangs het voorstel aan de Landelijke Raad van de E.V.C., die bepaalde besluiten in verband met het jeugdwerk heeft genomen. Deze besluiten zijn in het eerste nummer van "Werkende Jeugd", zoals hiervoren samengevat, behandeld. Op deze zitting werd tevens de dagelijkse leiding van de Centrale Jeugdraad der E.V.C. gekozen. Zij bestaat uit: Ger BUVELOT, Wim HARTSKEERL, Annie HENDRIKS, Cor van de KOMMER, Bop MEYNS, Anton SCHAEFERS, Jaap WILDSCHUT en Siep GEUGJES.

Deze Centrale Jeugdraad verricht zijn werkzaamheden met behulp van plaatselijke jeugdraden; 1 December j.l. kwam bijvoorbeeld de afd. Rotterdam in openbare vergadering bijeen. Het ganse gezelschap bestond kennelijk uit A.N.J.V.'ers (ruim 20), van wie 4 meisjes.

G.Buvelot zei o.a., dat de jeugd gebruikt zal worden om de lonen van de oudere mensen te drukken, daar de jeugd wel gelijkwaardige arbeid moet verrichten, doch niet gelijkwaardig wordt betaald. De jeugd bevindt zich in een uitzonderingspositie, waaruit zij zich zelf zal moeten bevrijden door gemeenschappelijk en eensgezind de strijd aan te binden tegen de ondernemers.

Desgevraagd antwoordde dezelfde spreker later, dat op het Binnenhof reeds ettelijke kamers vol liggen met petitionementen. De regering zal zich hier niets van aantrekken, daar, volgens Buvelot, regering en ondernemer terzake te vereenzelvigen zouden zijn.

In alle bedrijven moet, zijns inziens, de discussie over de duurtetoeslag worden ontketend, waarna een delegatie kan worden gevormd, welke de eisen van de jeugd bij de directie naar voren kan brengen.

Ook langs andere paden wordt de jeugd binnengeleid in de wereld van het strijdvaardige Marxisme. Dit is aangetoond

met het artikel "Jeugd Bouwt", opgenomen in het E.V.C.-orgaan "Wij Bouwen" (Algemene Bond van Werkers in de Bouwnijverheid; No. 26, 4e jaargang). De daarin gegeven beschouwing had betrekking op een voor jonge bouwvakarbeiders georganiseerde "klachtenavond". De daar gevoerde discussie leidde o.a. tot de slotsom om in ploegen van twee of drie man op huisbezoek te gaan bij één kameraad, teneinde hem te overtuigen van het belangrijke werk. Drie man werden nodig geacht, opdat vooral de "groentjes in het vak" wederzijds wat van elkander konden leren. Maar op zo'n klachtenavond ging men niet de hele avond klagen. Er moesten ook andere dingen op het spel staan o.a. een ping-pong-wedstrijd.

De jeugdfunctionarissen in het land, zo stelde het artikel vast, hadden door de ervaringen met het jeugdwerk in Amsterdam een richtsnoer gekregen om met het werk te beginnen. Het zou taak zijn voor hen om een A.B.W.B.-jeugdafdeling te organiseren, uit de jonge leden tot ongeveer 21 à 22 jaar (geen strikte leeftijdsgrens) en wekelijks een klachtenavond te houden, waar het gevormde jeugdbestuur zitting zou hebben.

Deze bijeenkomsten kon men dan aantrekkelijker maken, door te zorgen voor juiste ontspanning. Als middel om het gestelde doel te bereiken moest voerop staan, dat de problemen van de jongeren besproken zouden worden en dat hun eisen "tot levend goed" van oud en jong in het bedrijf zouden worden.

VIII. EENHEIDS VAK CENTRALE.

De E.V.C. verleende onlangs geldelijke steun aan de Franse stakers in de mijnen (zie maandoverzicht No.10-1948 blz.20). Terzake overtreding van enkele artikelen van het De- vleezenbesluit 1945 maakte de Douane Recherche Dienst inmid- dels proces-verbaal op tegen B.Blokzijl, H.Hennink en J.J. van Wijngaarden, resp. voorzitter, secretaris en penningmees- ter van de E.V.C. De bedoelde artikelen hebben betrekking op het zonder vereiste vergunning onder bezwarende titel ver- krijgen van buitenlandse betaalmiddelen (in casu 400.000 Franse francs) en het beschikken daarover. Blokzijl heeft me- degedeeld, dat de aan de Franse mijnwerkers te verstrekken hulp zeer in het algemeen in het Dagelijks Bestuur van de E.V.C. werd besproken. Hij zelf en J.van Renssen, algemeen secretaris van de Landarbeidersbond der E.V.C., hadden als delegatie van 10 tot 16 October j.l. te Parijs het congres bijgewoond van de Confédération Générale du Travail, (C.G.T.). Daar had Blokzijl een verklaring afgelegd, dat de E.V.C. zich solidair zou verklaren met de Franse stakers in de mijnen. De E.V.C.-voorzitter had daarom verhoogde werkzaamheid van het Sol-fonds (solidariteitsfonds der E.V.C.) verlangd, te weten a) inzameling van voedingsmiddelen en b) onderbrenging van 1000 kinderen uit Franse mijnwerkersgezinnen in Nederland. (De Nederlandse overheid weigerde t.a.v. het sub b) vermelde toestemming te verlenen). Volgens Blokzijl, zou hij aan de C.G.T. hebben verzocht 400.000 francs over te maken ten bate van het stakingsfonds der Franse mijnwerkers. Hij had, naar zijn zeggen, geen tegenvoorwaarden gesteld. Als tegenpresta- tie dacht hij zich de verblijfskosten van eventueel in Neder- land vertoovende Franse collega's uit de lopende middelen der E.V.C. te betalen.

Bij het voortduren van de staking wilde de E.V.C. toe- stemming vragen voor het overmaken van gelden.

In een openbare E.V.C.-vergadering te Hattom (19-11-'48) deelde Blokzijl over de voorgaande kwestie mede, dat bij de Franse mijnwerkersstaking ongeveer 350.000 arbeiders waren betrokken. Een havenstaking was, zoidc hij, op komst. Het hoofdbestuur van de E.V.C. had zich solidair verklaard omdat men wist waarom en waarvoor deze Franse kameraden vochten. Het was volgens Blokzijl heilige plicht de sympathie niet al- leen in woorden maar ook met daden te uiten. De E.V.C. was niet een nationaal maar een wereldvakverbond. "Indien wij als Nederlandse stakers langdurig zouden moeten staken, zouden wij ook zonder steun van elders daartoe niet in staat zijn", aldus de verklaring van de E.V.C.-voorzitter, die in aanslui- ting daarop mededeelde bezoek van drie rechercheurs te hebben gehad. Zij informeerden hoe het nu eigenlijk zat met het over- maken van het in Nederland bijeengebrachte geld voor de sta- kende arbeiders in Frankrijk. Blokzijl zoidc de horen van re- plicke te hebben gediend en hun tot slot te hebben medegedeeld, dat men daarvoor Piet Lieftinck niet nodig had. Wel had hij die rechercheurs er toen op attent gemaakt, dat uit Engeland in de buizen van rijwielen Engelse ponden werden gesmokkeld. Hij noemde met betrekking tot deze beweerde manipulatie twee namen van hoofdbestuurders van de bij het N.V.V. aangesloten Grafische Bond. Deze aangelgenheid was niet in de Kamer ter sprake gekomen, maar wel werd, aldus Blokzijl, de vraag ge- steld of de E.V.C. zich niet aan deviezensmokkel schuldig

maakte. De gegrondheid dezer beschuldigingen kan te dezer plaats in het midden worden gelaten. Wederom blijkt echter, dat de E.V.C.-bestuurders de tactiek der C.P.N. blijven volgen om bij voorkeur tegen de leiding van de niet-communistische vakverenigingen wantrouwen te zaaien. Dit past in het bredere plan der communisten om zoveel doenlijk de oude leidingen der vakorganisaties weg te vagen, teneinde ze te doen vervangen door zg. vertrouwensmannen van de leden. Het behoeft nauwelijks te worden gezegd, dat men van de kant der communisten, indien daarvoor enige kans zou bestaan, niets onbeproefd zal laten dusdanige "vertrouwensmannen" naar voren te schuiven.

Voor het zover is moet ook de E.V.C. haar deel bijdragen in het aanwakken van de ontevredenheid. Te dien aanzien hebben enkele van haar hoofdbestuurders reeds bij voorbaat het verwijt van de hand gewezen, dat de E.V.C. in Nederland de Franse toestanden wilde. Een van hen, Tjebbe de Loor, meermoreerde, dat de Franse arbeiders, evenals de werkers hier te lande, slechts strijden voor een menswaardig bestaan. De E.V.C.-hoofdbestuurder P.C. de Vroome ging op deze materie wat nader in. Hij beweerde o.m., dat Nederland met de prijsstijgingen de kant van Frankrijk opgaat. De besturen der Uniebonden en de Regering zouden de weg daarheen hebben gebaad. De Nederlandse arbeider zou, volgens De Vroome, het voorbeeld van zijn Franse makker volgen, n.l. "de weg van consequente strijd, welke nu wordt opgedrongen".

Als voorbeeld werd door het evengemelde hoofdbestuurderlid aangehaald, dat de R.K. metaalbewerkers op hun congres een motie van afkorting aannamen tegen hun bestuur i.v.m. de loontoeslag. Verschillende andere bonden keurden het beleid van het N.V.V.-bestuur af. Hieruit bleek, volgens De Vroome, dat er niet alleen in de E.V.C. ontevredenheid heerste. Het verzet van de arbeidersklasse kon z.i. niet uitblijven. In talrijke vergaderingsverslagen uit de hierbij afgesloten verslagperiode kwam voorts tot uiting hoe de E.V.C., als hulporganisatie van de C.P.N., zich niet onbetuigd liet de anti-duurtecampagne tegen de Regering-Drees te ondersteunen. De wijze waarop, toonde ook thans weer aan, hoe de agitatie volgens een centraal opgesteld plan wordt gevoerd. Voorop blijft het pogen staan om de niet-communistisch georganiseerde vakbondsleden te vervreemden van hun eigen besturen. De Regering en de bestuurders der Uniebonden zouden de strijd-wil van de Nederlandse arbeiders van uiteenlopende richting onderschatten. Het N.V.V. moest thans, zo werd beweerd, onder druk der arbeiders vergaderingen beleggen omdat laatstgenoemden niet langer meer genegen heetten te nemen met de toelichtingen hunner bestuurders.

Nog steeds tracht de E.V.C. de klassestrijd te activeren. Blijkens hier en daar gedane uitlatingen wil zij de acties voor loonsverhogingen, anders dan voorheen, rechtstreeks gaan afdwingen van de werkgevers. De agitatie rond de loonen prijspolitiek zou zich daarbij dan niet meer uitsluitend moeten richten tegen de Regering en de Rijksbemiddelaars, doch tegen de patroons. Voorshands dient echter niet uit het oog te worden verloren, dat de wens hier de vader der gedachte is. Tot dusverre wist de E.V.C. (in casu de C.P.N.) de arbeidersmassa's niet tot stakingsacties van enige omvang en betekenis te verleiden. Deze teleurstellende ervaring leidt in de naaste toekomst stellig niet tot een prijsgevoel van het middel der aanhoudende agitatie, bij voorkeur in bedrijven en

fabrieken. Van E.V.C.-kant is inmiddels onigo malen bowoord, dat achter de Fransc mijnworkersstaking geen communistische invloed zat. Het werd een grove leugen van de Westerse kapitalistische landen gehoord om te zeggen, dat het Kominform doze staking financieel had gesteund. De Franse staking was maar een voorproefje van wat hier zou komen. Wanneer hier te lande zo iets stond te gebeuren, en dat zou volgens een der woordvoerders geschieden wanneer deze Regering haar verarmingspolitiek bleef doorvoeren, dan schoof men reeds bij voorbaat de E.V.C. de schuld in de schoenen. Inmiddels is gebleken, dat de E.V.C. in een aantal plaatsen steuncomité's ten behoeve van de stakers in Frankrijk vormde en levensmiddelen inzamelde en daarheen verzond. De stakingsbewegingen in dat land namen overigens in de afgelopen weken af in omvang en intensiteit.

IX. CONGRES E.V.C. - TEXTIEL.

Te Enschede werd van 17 t/m 20 November l.l. een congres gehouden van de Bedrijfsgroep Textiel- en Kledingindustrie E.V.C. Sedert de decentralisatie van deze vakeentrale luidt de naam: Algemene Bond van Werkers in de Textiel- en Kledingindustrie (ATEK), aangesloten bij de E.V.C.

De openingszitting was openbaar. Daaraan namen ongeveer 250 personen deel. Bij de besloten zittingen slonk dit aantal tot ongeveer een derde. Ook tijdens het openbare congres kon de innige verwantschap tussen de communisten en deze "onafhankelijke" vakeentrale worden waargenomen. Aanwezig waren o.a. het complete dagelijks bestuur van het district Twonthe der C.P.N. en meerdere C.P.N.-raadsleden, onder wie wethouder H.B. Otto, verder enige vooraanstaande leden van de afd. Enschede van de Nederlandse Vrouwen Beweging.

Het congres had een rustig verloop. Oppositie werd niet gevoerd. De sprekers vervielen vele malen in herhalingen. Het hoofdthema, waarop de meesten steeds terugkwamen, was: "Eenheid van alle arbeiders", terwijl verder de onderwerpen: "Invloed van de E.V.C. in de bedrijven" en "Verhouding tot het communisme" door een groot aantal sprekers werden aangeroerd.

Van de uitgenodigde buitenlandse gasten waren slechts een tweetal Zwitsers verschenen. De begroetingsrede, door één van hen uitgesproken, was volkomen neutraal.

Een tweetal Tsjechische afgevaardigden zou op de eerste congresdag niet op Schiphol hebben kunnen landen vanwege slecht zicht en zou vermoedelijk te Leeuwarden of Brussel zijn luchtreis hebben beëindigd. Tijdens de tweede congresdag werd medegedeeld, dat geen berichten over hen waren binnengekomen.

Telegrammen waren ontvangen uit Parijs, van "de Engelse vakbeweging", uit Polen, van enige bedrijfsgroepen der E.V.C. en van het E.V.C.-personeel van een aantal fabrieken in Enschede. "De Waarheid" wijdde in enige edities uitgebreide artikelen aan het congres, waarin geen nieuwe gezichtspunten naar voren werden gebracht. Ook de gewestelijke pers gaf commentaar. Zo bijvoorbeeld de "Twentsche Courant" (R.K.), dd. 24-11-1948, onder de kop: E.V.C. EN COMMUNISME.

Een hoofdstuk apart in dit congres, aldus het blad, vormden de woorden, die er gesproken zijn over het communisme en de E.V.C.. Meerdere sprekers ontkenden elk verband tussen communisme en E.V.C. Anderen, o.a. een afgevaardigde uit Hengelo, wensten niet dat er op het congres over het communisme gesproken werd. Voorzitter Leushuis oordeelde, dat er wel over het communisme gesproken moest worden. Over deze aangelegenheid zeide hij o.m.: "Dat men ons verwijt communisten te zijn, bewijst dat de reactie ons vreest. De communisten staan voor de arbeidersbelangen op de bres, het valt niet te ontkennen. In zoverre zijn wij niet te scheiden van deze politieke organisatie".

Na vier dagen van een dergelijk congres had men, zo oordeelde deze krant, een nadere bevestiging niet nodig.

De E.V.C. zal in de nabije toekomst, indien de voortekenen niet bedriegen, extra werk gaan maken van de vrouwen- en jeugdbelangen in de textielindustrie. Een der elementen ten behoeve van de eerste categorie is de reeds in communistische kringen bekende eis van gelijk loon voor man en vrouw bij gelijke arbeidsprestatie.

De jeugdconferentie, die dd. 3 en 4 Juli 1948 als Congres van de Werkende Jeugd onder auspiciën van de E.V.C. te Amsterdam was gehouden ter voorbereiding van het W.F.D.Y.-congres in Warschau, begint ook enige vruchten af te werpen. Vermoedelijk

met meer belangstelling dan voorheen zal deze vakcentrale haar aandacht aan de problemen der werkende jeugd gaan wijden. Dit kan bij welslagen gevolgen in de praktijk met zich brengen. Het is doorgaans minder moeilijk gebleken jeugdige arbeiders tot staken te bewegen dan oudere werkkrachten, die grotere verantwoordelijkheid ten opzichte van hun gezin moeten dragen. (Zie voorts in dit overzicht onder het hoofdstuk Centrale Jeugdraad der EVC).

X. STAKINGS- EN ANDERE ACTIES VAN E.V.C. EN C.P.N.

De leden van de Uniebonden, die zitting hadden in de fabriekskern van de N.V. Verkade fabrieken te Zaandam, weigerden twee maanden geleden nog langer in deze kern te blijven, indien de leden van de E.V.C. daarin zitting bleven nemen. Laatstgenoemden misbruikten de vergaderingen van de fabriekskern om politieke redevoeringen te houden, aldus de vrij algemene klacht. Daarop heeft de directie in een aan het personeel gericht schrijven, de kern ontbonden: "De fabriekskern is niet meer een orgaan van overleg en samenwerking, maar een politieke raad, reeds tot ergernis van zeer vele personeelsleden." Hierop verscheen een artikel in "De Waarheid" van 25-10-1948, waarin werd medegedeeld dat de directie van Verkade deze kern ontbonden had, omdat ze haar te lastig was en ze blijkbaar te veel eiste. Twee C.P.N.-leden van de gemeenteraad te Zaandam trachtten de meisjes van Verkade tot staking te bewegen. Voorts werden vergaderingen, waarvan een te Amsterdam, uitgeschreven voor bedoelde vrouwelijke arbeidskrachten. Pogingen der E.V.C. om een staking te doen uitbreken zijn geheel mislukt, omdat een beoorlooflijk motief om te staken ontbrak.

Uit deze actie is nochtans gebleken dat en door de E.V.C. en door diverse leden van de C.P.N. (in en buiten het bedrijf) een dusdanige deining onder het personeel kon worden veroorzaakt, dat de bedrijfsvrede er door werd bedreigd. Daar komt nog bij, dat ten tijde van dit conflict in het dagblad "De Waarheid" een reeks artikelen verscheen onder het hoofd "Arbeidersjeugd tussen bonbons, koek en pudding". Een meisje, genaamd Rietje (kennelijk een schuilnaam) hing een schriftbeeld op van toestanden bij Verkade's fabrieken, wat gepaardging met aanvallen op de Directie van dat bedrijf.

Medio November 1948 heeft de E.V.C., evenmin met enig succes, een actie gevoerd in de Fries-Groningse Suikerfabriek te Groningen. Bij het opstellen in October 1948 van de Collectieve Arbeidsvoorwaarden voor de suikerbietencampagne 1948, door het College van Rijksbemiddelaars en de directeuren der Suikerfabrieken, tezamen met de vertegenwoordigers van de erkende vakorganisaties, werd bepaald, dat er een basisuurloon zou worden uitbetaald annex een premie-uitkering. Enige directeuren, o.a. van de Fries-Groningse Suikerfabriek, waren vóór het uitbetalen van 100% loontoeslag bij Zondagsarbeid. Dit voorstel werd echter niet goedgekeurd door het College van Rijksbemiddelaars.

In de suikerraffinaderij te Halfweg was blijkbaar onder het personeel een actie gevoerd om de 100% loontoeslag voor Zondagsarbeid te verkrijgen. Deze was met succes bekroond blijkens een artikel in "De Waarheid" (5-11-1948). De arbeiders van de Fries-Groningse fabriek hebben toen alsnog aan het bestuur der E.V.C. te Groningen verzocht ook daar te ageren voor 100% loontoeslag voor Zondagsarbeid. De leiding E.V.C.-Groningen heeft dit onmiddellijk gezien als een mogelijkheid om de genoemde suikerfabriek in een staking te betrekken. Deze poging is evenwel mislukt doordat de arbeiders niet bereid bleken het werk neer te leggen. De oogmerken van de E.V.C. werden door de meeste arbeiders en door de vertegenwoordigers van de erkende vakbonden tijdig doorzien. In Rotterdam heeft "De Metaal" (Bond van Werknemers in de Metaalnijverheid en aanverwante bedrijfstakken) met een

strooibiljet onder de arbeiders van Wilton stemming willen maken tegen de "wet op Ondernemingsraden". Daarin wordt, aldus dit F.V.C.-pamflet, bepaald:

- 1e. dat de Directeur of een vertegenwoordiger daarvan voorzitter van de kern wordt;
- 2e. dat de zg. contracterende partijen buiten het personeel om kandidaten voor de kern kunnen stellen;
- 3e. dat het personeel slechts zelf kandidaten kan stellen, indien bekrachtigd door handtekeningen van minimum 15% van het betreffende personeel.

In dit vlugschrift wordt vastgesteld, dat het parlement dit door de Uniebonden en de Regering gesteunde wetsontwerp nog niet heeft aangenomen. Echter had men het zogenaamde Vakraadreglement ingevoerd als voorloper van bedoelde wet, waarin volgens het vlugschrift de sub 2 en 3 genoemde bepalingen reeds waren vervat.

"De Metaal" achtte het verheugend, dat de arbeiders van Wilton zich niet zo maar de kandidaten voor de bedrijfskern hadden laten opdringen en zelf hun vertrouwde kameraden hadden kandidaat gesteld want: "Vooral in de nabije toekomst zal van de kernlieden bewustheid en moedig optreden verwacht moeten worden."

x x
x

Interessant vanwege de erin blootgelegde tactiek was een spreekbeurt van het E.V.C.-hoofdbestuurslid Nooter, die tijdens een zeer slecht bezochte openbare bijeenkomst van de E.V.C. te Vlaardingen (26-11-1948), naar buitenlands voorbeeld, opwakte om korté stakingen te proclameren "desnoods van twee minuten". De arbeiders moesten bij de directies van de bedrijven moties ter tafel brengen. Bij het niet voldoen aan de gestelde eisen dienden de stakingen, als voren aangeduid, te worden uitgeroepen.

Dezelfde functionaris zeide het te betreuren, dat verschillende N.V.V.-leden het lidmaatschap van hun organisatie opzeggen. Ofschoon de E.V.C., naar zijn zeggen, meer leden dan gewoonlijk inschreef, bleven vele uitgetreden en uit het N.V.V. toch ongeorganiseerd. Het ligt voor de hand, dat men deze ontevredenen van de kant der C.P.N., subsidiair E.V.C., liever in het N.V.V. ziet blijven. De kansen voor infiltratie door de communisten kunnen er immers alleen maar door vergroot worden.

XI. BERLIPS-FONDS EN BERLIPS-KRANT.

Beide verdienen enige aandacht, aangezien omtrent het merendeel der leden van het "Berlips-Fonds" kan worden aangenomen, dat zij communistisch geïntereerd en lid van de EVC of daarmee sympathiserend zijn.

In aansluiting op de mededelingen in het maandoverzicht No. 10-1948 betreffende de werkzaamheid van een zgn. "Onafhankelijke commissie van isoleerders", uitgaande van de EVC, is vastgesteld, dat deze commissie haar medewerking aan de organisatie en het steunen van dit zogenaamde Berlipsfonds verleent.

In een speciale "Berlips-krant" (No. 2, 30-10-1948) werden over de voorgeschiedenis en de werkzaamheid nadere mededelingen gedaan.

Het fonds is genoemd naar Bob BERLIPS, die, toen hij ter genezing in een sanatorium verpleegd werd, de ervaring opdeed, dat de "jongens waar je mee samenwerkte, je zo gauw vergeten". Bij hem kwam de gedachte op, dat er een vereniging moest zijn van die jongens, om het gevoel van alleen te zijn, tegen te gaan. De toelichting luidt aldus:

"Ons fonds wil trachten in gevallen, waarin onze leden twijfelen aan de juistheid van de behandeling, omdat zij geen tijd kregen hun dokter te vertellen over wat zij meenden zelf te moeten opmerken, een oplossing te vinden door een particuliere visite, waarbij de dokter zich een uitgebreider onderzoek kan permitteren en geneesmiddelen kan voorschrijven, die een ziekenfonds niet verstrekt. Ook het verkrijgen van een special, die het ziekenfonds vaak middels de dokter doet weigeren, ligt in de mogelijkheid van het Berlipsfonds".

Het fonds zou voorts ijveren voor doorlichting van mannen en vrouwen.

Het bestuur wilde pogen om werken, die bijdragen tot de kennis van de ziekte-, ongevallen-, belasting- en arbeidswetgeving te verzamelen en beschikbaar te stellen. Hiermede hoopte het Berlipsfonds te bereiken, dat zijn leden niet in verwickelingen zouden geraken, wanneer zij met dergelijke kwesties te maken kregen.

Verleden jaar werd, zo werd verder medegedeeld, "voor het eerst in de geschiedenis van de isolatie-beweging" van de jaarlijkse algemene vergadering van het Berlipsfonds een groot feest gemaakt voor de leden en hun vrouwen. Daar kwamen de arbeiders uit het isolatiebedrijf, van verschillende firma's, tezamen en leerden de familie's elkaar ook kennen. Het was voor de propaganda-commissie een geweldige taak zo iets te organiseren, daar zij zich voordien nog nimmer op dit terrein begeven had. Het resultaat van deze proefneming werd zeer bevredigend geoordeeld. Het plan bestond een dergelijke feestelijke samenkomst te herhalen en op nog hoger niveau te brengen voor de leden.

De mogelijkheid om in andere steden dan Amsterdam te komen tot afdelingen van het fonds, werd onder het oog gezien, zulks vanwege de verspreide leden. De fondsleden, die in andere steden op karwei waren, hadden al getracht een weg te banen. Met Enschede, Arnhem, Den Haag en Groningen was het overleg reeds gevorderd. De bedoeling zou zijn uiteindelijk een landelijk fonds te worden. Ook Rotterdam mocht niet verwaarloosd worden. Daar werkte neer karwei- en fabriekspersoneel bij de isolatiefirma's dan in Amsterdam.

De sociale aspiraties van het bovengenoemde Berlips-fonds kunnen gezien worden als een dekmantel voor een politiek streven. Blijkbaar is de bedoeling van extreem-linkse elementen om hun invloed op de arbeiders en hun gezinnen te vergroten. Daarenboven zou men er kwasi onder neutraal nom in kunnen slaan het contact met bredere lagen der werkende bevolking te verinnigen, iets dat niet zo gemakkelijk zou verlopen wanneer het Berlips-fonds zijn EVC-konaf openlijk zou bekennen.

XII. ACTIVITEIT IN DE MIJNSTREEK.

Over het communistische gehalte van het Comité "Mijnwerkers helpen mijnwerkers" werd in het voorgaande maandoverzicht bericht. Het verspreide vlugschrift, dat de naam van het C.P.N.-Kamerlid Hermans als eerste ondertekenaar aangaf, was mede ondertekend door Hub.C.Cobben, die voorzitter is van de afdeling Hoensbroek van de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf (A.B.W.M.). Over deze deelneming zou ontstemming heersen in de leiding van de A.B.W.M., die beweert van deze actie volkomen onkundig te zijn geweest. De A.B.W.M. tracht zoveel mogelijk zelfs de schijn te vermijden enige relatie met communisten te onderhouden. Dit gaf zijn voorzitter Hamers nog niet lang geleden aanleiding in het openbaar federe politieke inmenging in zijn zaken af te wijzen. Het ging toen om aanbiedingen van geldelijke steun van communistische zijde (C.P.N. en E.V.C.), ter stimulering van een stakingsactie van de A.B.W.M., op de Oranje-Nassaumijn II.

In de maand November 1948 ontplooidde de genoemde bond voortgezette activiteit tegen de tewerkstelling van buitenlanders in de mijnstreek. Zij deed dit met de verspreiding van een pamflet, waarin aan de verontrusting, die daarover in de laatste tijd zou zijn ontstaan, uiting werd gegeven. Het luidde o.m.:

"Algemeen bekend is, dat de A.B.W.M. als eerste Bond "ton sterkste geprotesteerd heeft tegen de tewerkstelling "van Polen. De werving van Polen is dan ook een teleurstelling geworden. Nu wil men het met de Italianen proberen, "waarvan men toen tegenstander was, daar dit communisten waren. "Van België weten we, dat de Italianen daar geen succes zijn "geworden. Ook hier zal het geld aan de werving van Italianen "besteed, verspild zijn. Bovendien dreigen, evenals bij de "Polen, gevaren van morele aard e.d. Ook nu zal de A.B.W.M. "zich tegen deze werving keren. Er zijn betere middelen om "mijnwerkers aan te trekken. Deze middelen betreffen in de "eerste plaats opheffing van de woningnood en verbetering van "de arbeidsvoorwaarden."

Het pamflet besloot met de mededeling, dat andere bonden, die eerst de voorstellen van de A.B.W.M. hadden bestreden of doorkruist, eindelijk tot de ontdekking waren gekomen, dat deze bond juist had gezien.

De A.B.W.M. bleef zich voorts intensief beijveren om ingrijpende veranderingen in de loonpolitiek ten aanzien van de mijnwerkers te bepleiten. Hij stond hierin niet alleen wat o.a. kan blijken uit een eind October l.l. verspreid pamflet van het Hoofdbestuur van de Algemene Nederlandse Mijnwerkersbond, aangesloten bij het N.V.V. Ook daarin werd kritiek op het loonbeleid uitgeoefend, hetwelk uit navolgende passage naar voren kwam.

"In plaats van grote bedragen uit te geven voor de "werving van buitenlanders deed men beter EEN BLIJVENDE "OPLOSSING na te streven al zou dit ook belangrijke kosten "mede brengen. Daartoe deed de Algemene Nederlandse Mijnwerkers Bond voorstellen om te komen tot VERBETERING DER ARBEIDSVORWAARDEN. Geen hol geschreeuw over meer spek en "eieren, ook niet om een gedeelte van het loon in te houden "om de arbeider met St. Juttemis een heel duur huisje te be- "loven, waardoor hij zijn leven lang in armoede en ontbering "leeft vanwege de aflossing, maar wij deden verantwoorde "voorstellen om het leven dragelijk te maken. Het voornaamste

"voorstel is wel: INVOERING VAN DE VIJFDAAGSE WERKWEEK ZONDER
"INKOMSTEN-VERMINDERING. Ook de andere voorstellen spreken
"voor zichzelf. Daarom: Gratis vervoer naar en van de mijn.
"Gratis verstrekken, wassen en herstellen van werkkleding.
"Gratis verstrekken van deputaatkolen, minimum verlof van 12
"dagen per jaar. Drie vrije reizen per jaar voor ondergrondse
"arbeiders. Aanpassing van de pensioenen aan het huidige
"levenspeil."

XIII. INDONESIË.

Te Amsterdam is op initiatief van de C.P.N. opgericht het Comité "Hulp aan Indonesië", dat zich ten doel stelt alle mogelijke hulp te verlenen aan de slachtoffers van het gewaltdadige optreden tegen het vrijheidsstreven van het Indonesische volk. Dit betreft niet alleen de slachtoffers onder de zg. "vrijheidsstrijders" (de P.K.I.-ers) in de Republiek, maar ook de slachtoffers van "het verzet der bevolking tegen vreemde overheersing" in de door de Nederlandse troepen bezette gebieden in Indonesië. De leden van het comité zijn allen C.P.N.-ers, dan wel gelijkgezinde lieden.

De oprichting van deze communistische mantelorganisatie is een gevolg van de omstandigheid, dat de C.P.N. zich niet heeft kunnen verenigen met het standpunt van de Vereniging "Nederland-Indonesië" na de communistische opstand in de Republiek, hierop neerkomende, dat de vereniging geen standpunt kon bepalen omdat de bronnen van inlichting niet duidelijk genoeg waren en dat het gebeurde een interne aangelegenheid der Republiek was, waarin men zich niet mocht mengen. De C.P.N., die in de vereniging een grote invloed had, heeft zich echter aanstands achter de communistische opstandsbeweging in de Republiek gesteld en de Regering der Republiek fel aangevallen, hiernede volkomen prijsgevende de propaganda ten behoeve van de Republiek in de strijd tegen Nederland. Verlángende, dat "Nederland-Indonesië" eenzelfde zwenking zou maken, is hiertoe een poging aangewend; maar daarbij kon geen resultaat geboekt worden. De toen reeds voorbereide oprichting van het comité "Hulp aan Indonesië" is daarop gevolgd, nadat het Dagelijks Bestuur der C.P.N. eerst nog in "De Waarheid" een felle aanval op de vereniging had gedaan.

In het comité zijn verenigd Nederlanders, Indonesiërs en Chinezen, op een enkele uitzondering na actieve figuren uit het revolutionaire kamp (o.a. de Communistische Partij Nederland, de Eenheids Vak Centrale, de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd en de Perhirpoenan Indonesia).

In het kader van de bestaande samenwerking tussen de C.P.N. en communistische partijen in andere landen dient gezien te worden een resolutie over Indonesië van het Politiek Bureau der Engelse Communistische Partij, waarvan in het dagblad "De Waarheid" melding is gemaakt. Evenals een in het blad bedoelde resolutie van de C.P.N. is ook deze Engelse resolutie - behalve aan de Nederlandse Ambassadeur te Londen - aangeboden aan Dr. Soebandrio, Republikeins vertegenwoordiger in de Britse hoofdstad, die echter niet tot het communistische kamp behoort.

De inhoud der resolutie, welke geheel in overeenstemming is met de thans door de C.P.N. gevoerde propaganda tegen de Republiek, luidt als volgt:

"De Communistische Partij van Groot-Brittannië eist, dat er een eind gemaakt zal worden aan de door Amerika geïnspireerde terreurcampagne tegen de Indonesische communisten en progressieven door de Hatta-regering sedert begin September op touw gezet.

"Zij verklaart, dat Hatta door de wereldopinie verantwoorde-lijk zal worden gesteld voor de veiligheid van vooraanstaande communisten en anderen in zijn gevangenissen en zij eist hun onmiddellijke vrijlating. Wij roepen het Britse Volk op iedere steun te geven aan het Indonesische volk in zijn strijd tegen het Amerikaanse, Britse en Nederlandse imperialisme".

De op blz. 28 van maandoverzicht No. 10 genoemde "Partai Moerba", de nieuwe onder leiding van Tan Malakka staande communistische partij in de Republiek Indonesië, waarover de C.P.N. nog het stilzwijgen bewaart, heeft het navolgende miniprogram:

1. Onderhandelen op basis van 100% onafhankelijkheid, nadat de vreemde troepen het Indonesische gebied hebben verlaten;
2. Instelling van een volksregering, in de betekenis, dat de regeringspolitiek in overeenstemming moet zijn met de wensen van het volk;
3. Een volksleger, n.l. een leger, dat gebaseerd is op de volkswil;
4. Algemene mobilisatie en bewapening van het volk;
5. Beslag leggen op en exploiteren van de vijandelijke ondernemingen;
6. Beslag leggen op en exploiteren van de vijandelijke fabrieken;
7. Doorvoering van de economische welvaart.

Dit programma is samengesteld tijdens de op 8 November 1948 te Djoejakarta gehouden conferentie.

De "Perhimpunan Indonesia", waarin het communistische element nog steeds sterk vertegenwoordigd is, blijft onder invloed van de C.P.N. werkzaam. Het zijn in de eerste plaats de personen van Soenito en Djajeng Pratomo, beide te Amsterdam, die het vertrouwen van de C.P.N.-leiders genieten.

Het P.I.-orgaan "Warta Indonesia" draagt bij voortdurend de communistische stempel. De ontwikkeling van de nieuwe democratie in de Oost-Europese staten wordt daarin geprezen. Alles is in de bedoelde gebieden bereikt door de volksdemocratie zoals deze wordt voorgestaan door het "wereldcommunisme". In dezelfde gedachtegang is een artikel gewijd aan de arbeidersbeweging in Japan "waar de reactionairen de vertegenwoordigers zijn van Wallstreet in Japan". Dit artikel besluit met de opmerking, dat het wereld-proletariaat zich de gedachten van de nieuwe democratie heeft eigen gemaakt, waardoor de strijd tegen de bourgeoisie kan worden aanvaard.

Aanstands na de beslissing der Regering tot het treffen van maatregelen tegen het terrorisme in de "Republiek Indonesia" en in de reeds onder contrôle staande gebieden is te Amsterdam opgericht het "Comité voor Vrede in Indonesië". Het Comité heeft een verklaring uitgegeven als een protest tot het Nederlandse volk, zijn regering en parlement en tot de organen der Verenigde Naties". Het Comité is van oordeel, dat de militaire actie in Indonesië in strijd is met de beginselen van het internationale recht, gevaarlijk voor de wereldvrede en noodlottig voor het welzijn van de volken van Indonesië en Nederland.

Namens het Comité is vorenbedoelde verklaring ondertekend door: A. van den Berg, Ds. J.J. Buskes, Prof. Dr. D. van Dantzig, Prof. Dr. J.H. de Haas, Albert Helman, Drs. L. de Jong, Jef Last, Prof. Dr. M.G.I. Minnaert, Prof. Dr. J.H. Pos, H.M. van Randwijk, Dr. Henriette Roland Holst, A. Romein-Verschoor, Prof. Dr. J. Romein, Prof. Dr. W. Wertheim.

21 December 1948.

XIV. OVERZICHT DER STAKINGEN IN NOVEMBER 1948.
Zie bladzijde 39.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN NOVEMBER 1948.

- 39 -

Bedrijf.	Aanleiding.	Inmenging Vakbonden.	Resultaat.	V o l g e n o.
Scheeps- werf P. Doornbos Appingedam.	Aantal arb. dat minder dan max. toegestaan loon ontvingen, eiste aanvulling tot maxi- mum.	EVC steun- de.	Gedeeltelijke loonsverh. gewei- gerd; na dreiging met ontslag werk hervat.	1
D.U.W.-arb. op grond- werk te Dinteloord.	Protest tegen laag tariefloon en slech- te schaftlokalen.	geen.	Na geringe loons- verh. en verbete- ring schaftloka- len, werk hervat; aantal arb. bleef weg.	2
Broodbezor- gers NV. Hus- te 's-Grav- venhage.	Eis: na verhoging broodprijs, ook ver- hoging provisie.	Unie bemid- delde.	Na overleg met Unie en uiteenzet- ting directie, werk hervat.	3
Afd. Weverij NV. Kon. Ned. Fab. v. Wollen dekens v/h J.C. Zaalberg te Leiden.	Protest tegen invoer- ing stukloon i.p.v. gebruikelijk vast loon.	Unie bemid- delde.	Directie schafte stukloon af en be- taalde weer vast loon uit.	4
Aantal on- geschoolde arb. C. Swarttouw's Const. werkp. en Mach. Fabr. te Schiedam.	Eis: hoger loon (81 i.p.v. 76 ct. p. uur); in overleg met EVC- De Metaal, een één- urige sitdownstaking uitgeroepen.	EVC-De Me- taal Orga- niseerde en leidde deze stak- king.	Eis niet ingewil- ligd; werk na stak- king normaal her- vat.	5

V o l g n o.	Be- gin in vo- rige md.	De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal stakers aan. De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aantal arbeiders aan, dat in normale toestand werkzaam is.																													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1									9																						
2									38																						
3									37																						
4																															
5																															

— kortstondige staking van een half uur.

62
60

30

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30